

SZAKDOLGOZAT

Gödöllei Zsombor

2022

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Károly Róbert Campus

Madách Színház Nonprofit Kft.
tevékenységének komplex elemzése
2016-2020. év

Konzulens:		Készítette:
Dr. Tóth Eszter Ilona		Gödöllei Zsombor
egyetemi docens		pénzügy- számvitel szak
		adóigazgatási szakirány
		nappali tagozat

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS.....	1
2. IRODALMI ÁTTEKINTÉS.....	2
2.1 A Madách Színház bemutatása	2
2.2 Színházi kitekintés	5
2.3 A színházak gazdasági háttere.....	8
3. ANYAG ÉS MÓDSZER	11
3.1 Anyag	11
3.2 Módszer.....	13
4. A TÁRSASÁG GAZDÁLKODÁSÁNAK ELEMZÉSE	15
4.1 A mérlegtételek elemzése.....	15
4.1.1 Eszközök elemzése.....	15
4.1.2 Források elemzése	18
4.2 Az eredménykimutatás elemzése	19
4.2.1 A Színház bevételeinek alakulása	19
4.2.2 A Színház ráfordításainak alakulása.....	23
4.2.2.1 Az anyagjellegű ráfordítások.....	24
4.2.2.2 Személyi jellegű ráfordítások	25
4.2.2.3 Értékcsökkenési leírás	27
4.2.2.4 Egyéb ráfordítások és pénzügyi műveletek ráfordításai.....	27
5. A VIZSGÁLT IDŐSZAK UTÁN BEKÖVETKEZETT VÁLTOZÁSOK	30
5.1 A 2021-es év	30
5.2 A 2022-es év	30
5.3 A 2023. évi tervek.....	32
6. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK	34
7. ÖSSZEGZÉS.....	36
8. IRODALOMJEGYZÉK	39
Könyvek, folyóiratok	39
Jogszabályok	40
Internetes források	40
A Színház éves beszámolóí, belső szabályzatai és kimutatásai	41
Papír alapon	41
Internetes elérhetőséggel	41
KÉPEK JEGYZÉKE.....	43

ÁBRÁK JEGYZÉKE	43
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	43
MELLÉKLETEK	44
NYILATKOZATOK	51

1. BEVEZETÉS

„Színház az egész világ,
és színész benne
minden férfi és nő.”
(Shakespeare)

Szakdolgozatom témájául a Madách Színház Nonprofit Kft. 2016-2020. évi gazdálkodásának vizsgálatát választottam.

A jelzett öt év elemzése mellett kitekintek a legutolsó lezárt évre (2021), valamint a pandémia mellett jelentkező negatív hatások (háború, infláció energiahordozók ára) 2022-re és a 2023-as tervre is. Az elemzés eredményeire támaszkodva következtetéseket vonok le a színház gazdálkodásáról, továbbá – tekintettel az időközben bekövetkezett változásokra is – javaslatokat fogalmazok meg egyes területeket érintően.

Választásomat az indokolja elsősorban, hogy szeretem a zenés színházat, másodsorban édesanyám ott dolgozik, és így nagyobb rálátásom van a színház életére, működésére.

Vizsgálatom során többek között az alábbi kérdésekre keresem a választ:

- Hol helyezkedik el a színház a mostani járvány dúlta gazdaságban?
- Hogyan lehet visszacsábítani a nézőket a kőszínházba?
- Amennyiben újra be kell zárni a „kapukat”, akkor milyen lehetőségei maradnak a színháznak arra, hogy betöltse a szerepét továbbra is?
- Hogyan éli túl a Színház anyagilag ezt az időszakot?
- Hogyan élik túl a színházban dolgozók ezt az időszakot? Ebben milyen szerepet tud vállalni a Színház?

Dolgozatom első részében a színház történetét ismertetem, a második részben az említett időszakot elemzem, keresve a nagyobb változások okait.

Fontosnak tartom, hogy ezekben a nehéz időkben ne megszüntessünk valamit, hanem inkább az igényeknek megfelelően változtassunk azon.

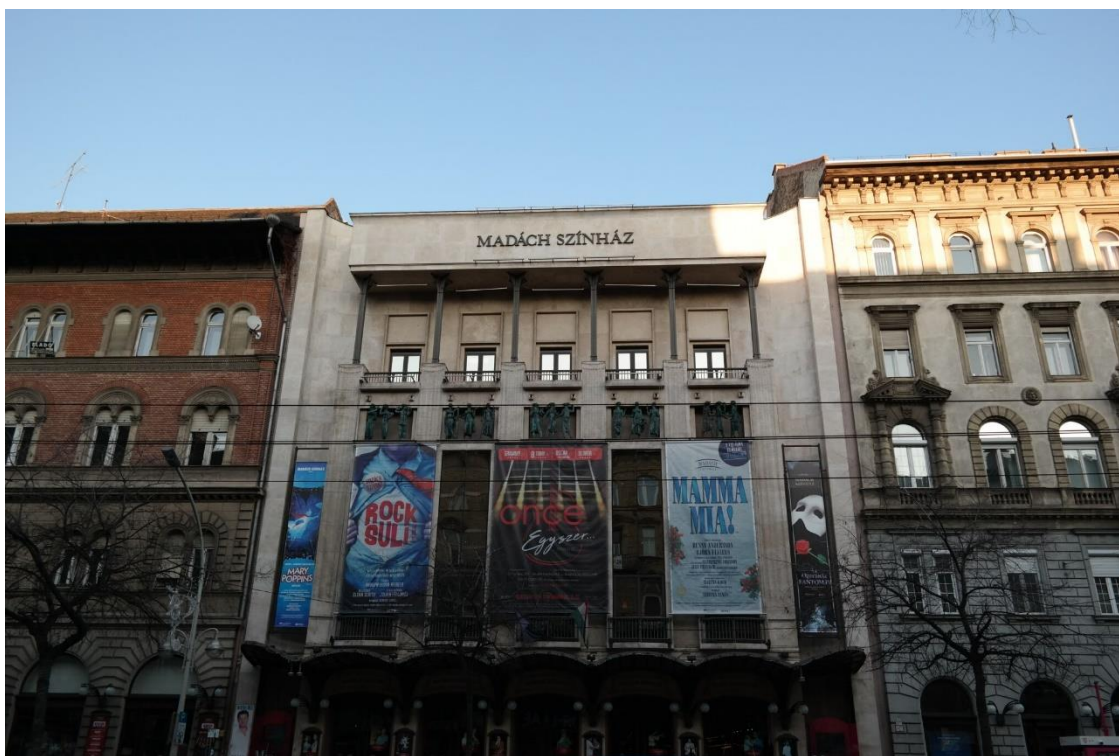
2. IRODALMI ÁTTEKINTÉS

2.1 A Madách Színház bemutatása

„A Madách Színház abban is különleges, hogy nagyon nehéz megmondani, hogy mikor alapították. Már 1919-ben létezett egy Madách nevét viselő társulat, amelyet a frontról hazaérkezett színészek alapítottak a Zeneakadémia kistermében.”

(<https://www.jegy.hu/blog/szinhaz/mit-erdemes-tudni-a-madach-szinhazrol>)

A ma működő Színház (1. kép) egy egyszemélyes társaság, melynek alapítója a Fővárosi Önkormányzat, jegyzett tőkéje 3,5 millió forint. A 2004. július 1-jével alapított társaság közhasznú társaságból a jogszabályi előírásoknak megfelelően 2009. június 24-ével nonprofit korlátolt felelősségű társasággá alakult át. A társaság tevékenységét jelenleg 5 tagú felügyelőbizottság felügyeli. A társaság könyvvizsgálatát az alapítása óta a MONETA Könyvvizsgáló és Adótanácsadó Kft. látja el. A társaság az előadó-művészeti törvénnyel összhangban álló Alapító Okirata szerint a fő – előadó-művészeti – tevékenysége keretén belül több tagozatos (próza, zene) színházként működteti a Madách Színházat.

1. kép: Madách Színház homlokzata

Forrás: <https://szallas.hu/programok/madach-szinhaz-budapest-p61>

A Fővárosi Önkormányzattal kötött 2013. január 1-től 2020. április 5-ig hatályos Fenntartói Megállapodás, majd 2020. április 6-tól Közzolgáltatási keretszerződés rögzíti a társaság feladatellátási kötelezettségét és annak tárgyi, személyi és pénzügyi feltételeit, valamint az együttműködés kereteit.

2020. márciusban megállapodást kötött a Fővárosi Önkormányzat és a kormány a fővárosi színházak működéséről. (<https://infostart.hu/belfold/2020/04/06/megallapodott-a-kormany-es-a-fovaros-a-szinhazak-mukodteteserol>).

A Madách Színház innentől állami és önkormányzati közös fenntartású intézmény lett.

A színház három saját játszóhellyel rendelkezik:

- A Nagyszínház, amelynek nézőterén 804 fő foglalhat helyet (2. kép). Korszerű – folyamatosan fejlesztik a technikai elvárásoknak megfelelően -, minden igényt kielégítő technikai felszereltséggel rendelkezik.
- A Madách Stúdió 180 fő befogadására alkalmas, saját világítási és hangberendezéssel rendelkezik, nézőtere pedig előadásonként változtatható. A pandémia alatt ártértékelték a színház vezetői a játszási lehetőségeket és egy TV stúdió került kialakításra a Madách Stúdióban.
- A Tolnay Szalon a Nagyszínház közönségfogadó tereihez szorosan csatlakozik, és két egymásba nyíló helyiségből áll. Nézőtere 100 fő befogadására alkalmas.

A világjárvány előtt játszott a Színház a RAM Colosseumban (ma: RAM Színház), illetve a Budapesti Kongresszusi Központban, és tervben volt a BOK csarnokban történő játszás is.

A Madách Színház Nonprofit Kft. rendkívül sikeres, az ország egyik legnépszerűbb színházát működtető, gazdaságilag stabil, jól szervezett társaság.

2. kép: Madách Színház nézőtere

Forrás: <https://jegytrafik.hu/zenes-szinhaz/madach-szinhaz-eloadasok>

A Madách Színház iránt a művészi bizalom az elmúlt években kölcsönös és zavartalan mind a közönséggel, mind olyan világcéggel is, mint Andrew Lloyd Webber ügynöksége, a RUG, a Walt Disney Theatrical és a Cameron Mackintosh által tulajdonolt MTI (Music Theatre International). Így voltak képesek az elmúlt években színre állítani ugyanazon a színvonalon, mint New York-ban és Londonban, többek között Az Operaház Fantomját, a Mary Poppinst, Les Misérables – A nyomorultakat, vagy a Mamma Mia-t.

Az elmúlt években bemutatott magyar musicalekből mára a Madách Színház jelentős, folyamatosan és nagy sikerrel játszott, több nagy darabból álló repertoárral rendelkezik (a teljesség igénye nélkül: Macskák, Anna Karenina, Én József Attila, Nyomorultak, Operaház fantomja, Mamma Mia, József és a színes szélesvásznú álomkabát stb.).

Újszerű játszási rendet vezettek be azzal, hogy a produkciókat csak egy, maximum két blokkban játsszák (blokk = 1-1 előadást nem szétszórta játszanak egy adott évadban, hanem az évadon belül 1 vagy két alkalommal, de akkor folyamatosan 1-2 hétig), így ez nem csak művészileg, hanem gazdaságilag is nagy előrelépés volt.

2.2 Színházi kitekintés

Mi is az a színház? „A színházhoz nem kell más, mint három deszka, két színész, és egy közös szenvedély.” (Lope de Vega)

A színház pénzügyileg önállóan gazdálkodó, részben állami, részben más forrásokból finanszírozott, állandó épülettel vagy játszóhellyel, állandó vagy ideiglenes társulattal rendelkező intézmény, amely rendszeres opera, zenés, prózai, mozgásművészeti vagy bábjáték előadásokat tart a nagyközönség számára.

A stúdiószínházak, szalonok, háziszínpadok nem önálló színházak, csak színházi játszóhelyek.

Az alternatív színházak – államilag nem finanszírozott, pályázatokból, támogatásokból gazdálkodó – ugyancsak nem önálló színházak így a statisztikákban sem szerepelnek.

A színházak nem csak egy-egy színdarabot játszanak, hanem olykor tehetséggondozó, nemzeti kultúraápoló feladatokat is ellátnak.

A színházi előadás szolgáltatástermék, de ez nagyban eltér a hagyományos értelemben vett terméktől. Itt a termék magába foglalja a létrehozásához kapcsolódó rendezés, koreográfia, jelmeztervezés, felléptidíjak stb. összegét is.

2016-ban 179 színház működött Magyarországon, számuk 2020-ra 31-gyel növekedett ennek ellenére 5 év alatt a férőhelyek száma 59.000 főről 32.000 főre csökkent (1. táblázat). Ez magyarázható azzal is, hogy bár a színházak száma növekedett, de az úgy valósult meg, hogy kisebb színházi férőhellyel jöttek létre új színházak, és a nagyobb férőhellyel rendelkezők a társasági adóról szóló törvény szerinti támogatás megszűnésével átalakultak vagy megszűntek.

1. táblázat: Színházak főbb statisztikai adatai

Év	Színházak száma	Férőhely (ezer db)	Előadás (ezer db)	Látogatás (ezer fő)
2016	179	59	29	7 146
2017	169	51	32	8 378
2018	207	50	36	8 628
2019	211	53	37	7 983
2020	210	32	19	4 411

Forrás: A KSH adatai alapján saját szerkesztés

Az előadások száma 29.000-ről 2019-re 37.000-re nőtt, de 2020-ra drasztikus csökkenés következett be a járvány miatt. Az előadások valamivel több, mint 50%-át Budapesten tartották, a többit vidéken (2. táblázat).

2. táblázat: Színházi előadások területi megoszlása

Területi egység	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
	előadásszám					%				
Főváros	15 377	17 535	18 336	15 533	10 172	54%	54%	51%	43%	55%
Vidék	13 283	14 787	17 464	20 817	8 386	46%	46%	49%	57%	45%
Összesen	28 660	32 322	35 800	36 350	18 558	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Forrás: A KSH adatai alapján saját szerkesztés

A látogatások száma – az előadások számához hasonlóan – drasztikusan csökkent 2020-ban 2016-hoz viszonyítva (3. táblázat). A színházak 2020-ban leálltak március 12-től június közepéig, június közepétől színházi nyári szünet van általában. Ezt követte a kötelező maszkviselési szabály időszaka. Nyomasztó érzés maszkban ülni, de még nyomasztóbb maszkban éneklőket és táncolókat látni a színpadon. Majd jött az újabb lezárás előtti harmadolt nézőtér (egy hétig), november 11. után pedig ismét bezártak a színházak.

A színházlátogatások kicsivel több, mint 60%-a Budapesthez köthető, a többi vidéki színházakhoz.

A kultúra ennek ellenére nem adta fel. Számos prózai, zenés online közvetítéssel árasztották el a közönséget. Volt ingyenes előadás és volt, ami jegyvásárláshoz volt kötve, úgynevezett stream-csatornák színházi közvetítéssel.

3. táblázat: Színházak látogatásainak területi megoszlása

Területi egység	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
	ezer fő					%				
Főváros	4 725	5 500	5 446	5 003	2 808	66%	66%	63%	63%	64%
Vidék	2 421	2 878	3 181	2 980	1 603	34%	34%	37%	37%	36%
Összesen	7 146	8 378	8 628	7 983	4 411	100%	100%	100%	100%	100%

Forrás: A KSH adatai alapján saját szerkesztés

Azt gondolhatnánk, hogy ezek előtérbe kerültek, de NEM. A színház az más! A nézők, csak amíg nem volt más lehetőség, addig igényelték ezeket az új játszási formákat, de amint újra nyithattak a színházak, úgy újra igény lett az élő színházra is. Bár ez az igény kezdetekben igen óvatos volt és messze elmaradt a járvány előtti időszaktól, de a nézői bizalom fokozatosan visszatért.

Elsősorban az elmaradt előadásokat pótolták a színházak, így a járvány továbbra is kihatott a jegybevétel alakulására, hisz a korábban megvásárolt jegyek már nem hoztak újra jegybevételt.

A színházlátogatás napjainkban még mindig egy szűk rétegre jellemző. Elsősorban szórakozás, másodsorban művészeti élmény. A színházlátogatások gyakoriságát befolyásolja a jegyek ára is. A mai gazdasági helyzetet elnézve sajnos egyre inkább az látszik, hogy a középréteg is kezd leszakadni. Fontos szerephez jutnak a kedvezmények. Van, hogy a legjobb helyeket keresik a nézők és van, hogy a legolcsóbbat. Meg kell találni a középutat, ami nagyon nehéz, hisz a jegy árában nem lehet közvetlenül érvényesíteni a bekerülési költséget. Egy-egy előadás megtérülése több évbe telik, és van, hogy még a megtérülés előtt le kell venni a műsorról, mert nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket sem az alkotók, sem a nézők szemszögéből.

A 21. században nagy hangsúly fektetnek a kommunikációra is. Elengedhetetlen, hogy reklámozzák magukat a színházak. Az interneten való jó megjelenés, színvonalas weboldal és ezek felhasználóbarát használata is előnyös. A közösségi médiákban jelen kell lenni, mert ez a média reklám igen jelentős és ingyenes, hisz itt osztják meg élményeiket egymás között az emberek. Ennek ellenére a hagyományos reklám is nagyon fontos, pl. plakát, TV, rádió.

Az egyik legfontosabb a jó darabválasztás, továbbá jó rendezés és jó színészgárda. Lényeges a technikai háttér, hisz a látvány az, ami megfogja a nézőt az emberi tényezőkön kívül. Fontos, hogy a díszlet, jelmez látványos legyen. A nézők ezek alapján ajánlják majd barátaiknak az előadást. A színházaknak fontos, hogy tudják, milyen nézőszámmal tervezzenek, mert ez az alapja a jegybevétel számításnak és ez az alapja a műsortervnek is.

2.3 A színházak gazdasági háttere

Az előadó-művészeti szervezetek sajátossága, hogy üzleti évre terveznek, de színházi évadokban gondolkodnak.

„Az alkalmazott színház fogalma Angliából ered, az angol-amerikai színházi struktúrán belül érthető meg. Ott ugyanis – ellentétben a magyar vagy a német színházi színtérrel – gyakorlatilag nem létezik az állami finanszírozásban részesülő, állandó társulattal rendelkező, repertoárt játszó színházi intézmények hálózata. A színházi intézmények jelentős része piaci alapon működik, állami/önkormányzati támogatásban inkább csak az ezen az intézményrendszeren kívül (pl. közoktatási vagy terápiás intézményekben, börtönökben, konfliktuszónákban) működő alkalmazott színházi projektek részesülnek.”
[\(https://www.szhineveles.hu/tudastar/ernyofogalmak-alkalmazott-szhaz-reszveteli-szhaz-kozossegi-szhaz/\)](https://www.szhineveles.hu/tudastar/ernyofogalmak-alkalmazott-szhaz-reszveteli-szhaz-kozossegi-szhaz/)

Üzleti színház, ahol a cél a profit, ahol az átlagbevétel jóval nagyobb az átlagköltségnél, mert ellenkező esetben az eredmény veszteség. Ilyen színház pl. Anglia Shakespeare Globe színháza.

Magyarországon ez másképp van. Vannak színházak, amelyek költségvetési intézményként, és vannak, amelyek Nonprofit Kft.-ként működnek.

A kultúra a rohanó életünkben igen nagy szerepet játszik abban, hogy kellőképpen kikapcsolódjunk. Az elmúlt években a kultúra, ezen belül a színházak működése kicsit a múltat idézi. Köztudott, hogy a színházak nem képesek saját magukat fenntartani. Mindig szükség volt/van és lesz a külső források igénybevételéhez, ahhoz, hogy megfelelően működni tudjanak. A kilencvenes évek jellemző külső forrása az állami támogatás volt, amit a fenntartótól kapott a színház. Ezt követte a Társasági adó (továbbiakban: Tao) támogatás

és fenntartói támogatás elegye, majd 2019-ben a Tao támogatást az Emberi Erőforrások Minisztériumától (továbbiakban: EMMI) kapott ágazati támogatás váltotta fel.

A TAO-támogatás elve egyszerű volt: a cégek átutalhatták társasági adójuk egy részét az előadó-művészeti szervezeteknek, amelyek a nettó jegybevételüknek 80 százalékáig jogosultak voltak igényelni ezt a támogatást. Mivel közvetlenül a cégektől kapta a színház ezt a támogatást, így „házalni” kellett a különböző cégeknél, hogy hajlandóak legyenek a Madách Színháznak felajánlani valamennyi összeget. Ennél a támogatási formánál célja volt a színházaknak a minél nagyobb jegybevétel, mert csak így tudtak több bevételhez jutni.

Sajnos ezt több szervezet kijátszotta, így azok, akik sok munkával sikereket, ezáltal nagy jegybevétel érték el, ugyanazon besorolás alá lettek véve, mint a „kamuszínházak”. Ebből adódóan megszüntették ezt a fajta pénzszerzési lehetőséget minden színház számára.

(<https://g7.hu/kozelet/20180124/tobb-szazezres-nezettseget-bloffolve-akasztottak-le-sok-szazmillio-forint-kozpenzt-kamuszinhazak/>)

Ezt a támogatási formát 2019-ben felváltotta az EMMI által meghirdetett előadó-művészeti szervezetek többlettámogatása című pályázat. Kásler Miklós elmondta: „a tao-rendszer kivezetése után többlettámogatási rendszert alakítottak ki. A többlettámogatással minden előadóművészeti ág, jelentős támogatáshoz tud jutni és fenn lehet tartani az eddig elért színvonalat. A rendszer lényegesen áttekinthetőbbé vált, "sokkal jobban kifejezi a magyar kultúra eredetileg is megjelent rendkívüli sokszínűségét" - tette hozzá.”

(<https://budapest.hu/Lapok/2019/dontottek-a-kiemelt-fovarosi-szinhazaknak-juttatando-tamogatasokrol.aspx>)

A Tao támogatást felváltó ágazati támogatás első évében minden színház megkapta az előző évben befolyt Tao támogatással megegyező összeget (4. táblázat). Ezt a minisztérium döntötte/dönti el és a korábbi évekből kiindulva ezek az összegek nem nőni fognak, inkább csökkenni.

4. táblázat: 2019. évi TAO támogatást kiváltó támogatás

ezer forintban

Társaság	Állami támogatás	Önkormányzati támogatás	Állami + önkorm. együtt	TAO támogatás helyett	Mindösszesen
Szabad Tér Színház Nonprofit Kft.	0	269 000	269 000	0	269 000
CENTRÁL Színház Nonprofit Kft.	40 000	5 000	45 000	0	45 000
Thália Színház Nonprofit Kft.	181 900	40 000	221 900	336 000	557 900
Trafó-Kortárs Művészetek Háza Nonprofit Kft.	236 900	101 000	337 900	60 000	397 900
József Attila Színház Nonprofit Kft.	217 000	78 000	295 000	220 000	515 000
Madách Színház Nonprofit Kft.	87 700	15 000	102 700	1 090 000	1 192 700
Új Színház Nonprofit Kft.	250 000	120 000	370 000	105 000	475 000
Örkény István Színház Nonprofit Kft.	261 900	177 000	438 900	215 000	653 900
Budapesti Bábszínház Nonprofit Kft.	345 900	270 000	615 900	143 000	758 900
Kolibri Gyermek- és Ifjúsági Színház Nonprofit Kft.	260 500	178 198	438 698	62 000	500 698
Radnóti Miklós Színház Nonprofit Kft.	234 900	150 000	384 900	110 000	494 900
Vígszínház Nonprofit Kft.	556 400	400 000	956 400	840 000	1 796 400
Katona József Színház Nonprofit Kft.	383 800	158 000	541 800	320 000	861 800
Összesen:	3 056 900	1 961 198	5 018 098	3 501 000	8 519 098

Forrás: Budapest Főváros Önkormányzata adatai alapján saját szerkesztés

Ezt a támogatást 2021-ben már 30 kategóriában hirdették meg. „A modell célja, hogy a magyar előadó-művészeti szféra számára megteremtse a független, sokszínű, minőségi és pozitív alkotói körülményeket. A támogatási konstrukció keretében ösztönözni kívánják a szervezetek misszióját a kulturális értékeink megővésében, minél szélesebb körű megismertetésében és átörökítésében, valamint az új értékek létrehozásában.” (<https://www.palyazatihirek.eu/civil-palyazatok/4723-uj-eloado-muveszeti-szervezetek-2021-es-tobblettamogatasa-i>)

3. ANYAG ÉS MÓDSZER

3.1 Anyag

A gazdálkodás elemzéséhez az éves beszámoló objektív információkat biztosít.

A gazdálkodók kötelesek az üzleti év zárását követően a számviteli törvényben meghatározott könyvvezetéssel alátámasztott beszámolót készíteni, amely a következőkből tevődik össze:

- mérleg,
- eredménykimutatás,
- kiegészítő melléklet. (Sztanó, 2019)

A beszámoló megbízható és valós képet nyújt a gazdálkodóról:

- a tulajdonosoknak,
- a potenciális befektetőknek,
- az adóhatóságoknak,
- a partnercégeknek,
- a hitelezőknek,
- és a munkavállalóknak.

A beszámolót úgy kell összeállítani, hogy abból a gazdálkodó vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetét meg lehessen állapítani.

A mérleg olyan számviteli okmány, amely egy adott időpontra vonatkozóan mutatja a vállalkozás eszközeit és forrásait összevontan, csoportosítva, pénzértékben. Egy üzleti vállalkozás teljesítménye a folyamatosan meghozott befektetési, működtetési és finanszírozási döntések eredménye. A mérleg a befektetési és a finanszírozási döntések alapja. (Korom et al., 2005)

Az eredménykimutatás ezzel szemben egy adott időszakra vonatkozóan tartalmazza az adózott eredmény levezetését, illetve az eredmény összetevőit különböző csoportosításban. Az üzemi (üzleti) tevékenység eredményét kétféle eljárással lehet megállapítható, ennek alapján kétféle eredménykimutatás készülhet (Kardos et al., 2018):

- összköltség eljárással,

- forgalmi költség eljárással.

A kiegészítő mellékletnek azokat az adatokat és szöveges magyarázatokat kell tartalmaznia, amelyeket a számviteli törvény előír, valamint mindazokat, amelyek a gazdálkodó vagyoni, pénzügyi helyzetének, működési eredményének megbízható és valós bemutatásához a tulajdonosok, a befektetők és a hitelezők számára – a mérlegben és az eredménykimutatásban szereplőkön túlmenően - szükségesek. (Tóthné, 2012)

A gazdálkodó vagyoni helyzetnek elemzéséhez és az abban bekövetkezett változásokhoz a mérleg adatait használjuk fel. A mutatók többsége megoszlási viszonyszám, amely valamely eszköz- vagy forráscsoport mérleg főösszeghez vagy a felette lévő főcsoporthoz viszonyított arányát vizsgálja, de előfordulnak köztük a rész csoportokat egymáshoz mérő koordinációs viszonyszámok, valamint eszköz-forrás kapcsolatot vizsgáló keresztirányú mutatók is.

Pénzügyi helyzet vizsgálatához a kiegészítő melléklet és mérleg adataiból nyerhetünk információt.

Az eredménykimutatás és a kiegészítő melléklet adataiból a gazdálkodó jövedelmezőségi helyzetét tudjuk megítélni, melynek során a gazdálkodó által adott üzleti évben megtermelt eredménynek valamilyen alapul szolgáló kategória egységére jutó értékéhez viszonyítjuk. (Böcskei, 2013)

Ahhoz, hogy egy- egy előadás létre tudjon jönni, nagyszámú eltérő szakmai tudású ember összhangjára van szükség. Éppoly szükséges az alkotók vagy a színészek profi munkája, mint a világosító, hangosító, kellékes, fodrász, öltöztető, díszítő vagy épp a takarító munkája. Ahhoz, hogy ez az alkotó, műszaki, illetve kiszolgáló munka gördülékenyen haladjon, szükséges a megfelelő gazdasági háttér, vagyis a gazdasági, pénzügyi és humán erőforrás háttérmunkájára is nagymértékben szükség van.

Szakdolgozatomban a Madách Színház Nonprofit Kft. gazdálkodását vizsgálom 2016 -2020. években.

A Madách Színház Nonprofit Kft. keretein belül végzi gazdálkodását 2009. június 24-e óta. Törzstőkéje 3.500.000 Ft. Fő tevékenysége az alkotó- és előadó-művészet. Öt fős

Felügyelőbizottság működik a színházban és könyvvizsgálattal van alátámasztva a beszámolója. Kettős-könyvvitelt vezet, éves beszámolót készít, mérlege „A” típusú, eredménykimutatását összköltség eljárással állítja össze.

Évente készít üzleti tervet, melyet az előző év eredményességétől és a változó gazdasági helyzetből adódóan év közben többször módosíthat.

A társaság a jogszabályi előírásoknak megfelelően közzéteszi éves beszámolóját (mérleg, eredménykimutatás, kiegészítő melléklet), és – miután nonprofit társaság – közhasznúsági jelentését is.

Az elemzés első számú forrásai a közzétett éves beszámolók részét képező mérlegek (1. melléklet), eredménykimutatások (2. melléklet), kiegészítő mellékletek, közhasznúsági jelentések, továbbá a gazdasági igazgató által rendelkezésemre bocsátott belső nyilvántartások és üzleti tervek.

Előbbiek mellett – elsősorban az irodalmi áttekintés során – a KSH színházakkal kapcsolatos adataira is támaszkodtam.

3.2 Módszer

A pénzügyi elemzés célja információszerzés a gazdálkodó működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről.

A pénzügyi elemzés részben statikus, részben pedig dinamikus vizsgálódást jelent, melynek elvégzésére számos módszer áll rendelkezésre. Általánosan elterjedt a pénzügyi mutatók elemzése, dolgozatomban ezt alkalmazom.

A mutatók főbb csoportjai témához kapcsolódó szakirodalmak (Bán et al., 2017; Béhm et al., 2016; Bognár, 2013; Sápiné, 2015; Takács, 2015; Zéman-Béhm, 2016) alapján:

- vagyon és tőke-struktúra mutatói
- likviditási mutatók
- finanszírozási struktúra mutatói
- hatékonysági mutatók
- jövedelmezőségi mutatók

A **vagyonstruktúra mutatók** azt fejezik ki, hogy mekkora arányt képviselnek a teljes eszközállományon belül az egyes eszközfajták vagy egyes nagyobb eszközcsoportokon belül a csoportba tartozó eszközfajták.

A **tőkestruktúra mutatók** az egyes tőkefajták összes tőkén belül vagy nagyobb tőkecsoportokon belüli arányát mutatják.

A **pénzügyi / likviditási helyzet mutatói** a vállalkozás – jelen esetben a színház – fizetőképességét jelzik, azaz a vállalat a fizetési kötelezettségeit legkésőbb az esedékesség időpontjában képes teljesíteni:

- pénzhányad
- likviditási gyorsráta
- likviditási ráta

A **hatékonysági mutatók** azt mutatják meg, hogy a vállalkozás az erőforrásait milyen mértékben használja ki az elért árbevételhez viszonyítva, mekkora értékű eszközt vagy tőkét kötöttek le, vagy mekkora létszámot, ráfordítást használtak fel.

A **jövedelmezőségi mutatók** azt fejezik ki, hogy a vállalat által elért nyereség hogyan aránylik az elérése érdekében hozott gazdasági áldozathoz vagy az árbevételhez, azaz a bevételeket és a költségeket veti össze az eredménnyel.

A színház tevékenységére és nonprofit státuszára tekintettel hatékonysági és jövedelmezőségi mutatókat nem számolok és elemzek, ugyanakkor részletesen vizsgálom a bevételek és ráfordítások alakulását.

A mutatók összehasonlítását torzítja, hogy a vizsgált időszak utolsó éve (2020) egyben a pandémia első éve. Ugyanakkor lehetőség nyílik járvány annak vizsgálatára, hogy egy ilyen típusú krízishelyzet milyen hatást gyakorol a színház működésére, gazdálkodására, és hogyan reagál a negatív hatásokra a színház vezetése.

4. A TÁRSASÁG GAZDÁLKODÁSÁNAK ELEMZÉSE

4.1 A mérlegtételek elemzése

„A vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetére, az abban bekövetkezett változásokra vonatkozó átfogó elemzés a mérleg – tárgyévi és előző évi – adataira épül. Az eszközök és források adatainak felhasználásával az elemzés történhet:

- vertikálisan és
- horizontálisan.” (Bíró et al., 2016, p. 50.)

A vertikális elemzés esetén vagy csak az eszközoldal, vagy csak a forrásoldal adatait elemzik, míg a horizontális elemzés olyan mutatószámokat használ, amely összeveti a mérleg két oldalának valamennyi tételét.

4.1.1 Eszközök elemzése

A Társaság eszközállományát vizsgálva 2019-ben jelentős mértékű (előző évhez viszonyítva 68%-os) növekedés mutatkozik (5. táblázat), amely döntő többségében az aktív időbeli elhatárolások változásának következménye.

5. táblázat: A Madách Színház eszközállománya mérleg-főcsoportonkénti bontásban (E Ft-ban)

Megnevezés	2016	2017	2018	2019	2020
Befektetett eszközök	223 494	223 921	327 120	266 544	242 813
Forgóeszközök	1 680 437	1 576 722	1 505 538	1 759 725	1 503 100
Aktív időbeli elhatárolások	27 303	33 168	29 868	1 106 452	1 090 413
<i>Eszközök összesen</i>	<i>1 931 234</i>	<i>1 833 811</i>	<i>1 862 526</i>	<i>3 132 721</i>	<i>2 836 326</i>

Forrás: A mérleg adatai alapján saját szerkesztés

A vizsgált időszak első három évében aktív időbeli elhatárolásként a tárgyidőszakban elszámolt, de következő időszakot érintő költségek kerültek kimutatásra (különböző előfizetések, biztosítások, bérleti díjak stb.), majd 2019-ben 1.090.000 E Ft, 2020-ban 1.096.250 E Ft összegben itt került elszámolásra az ágazati támogatás is a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

A színház 2019-ben és 2020-ban előlegként kapott az Emberi Erőforrások Minisztériumától költségek és ráfordítások ellentételezésére vissza nem fizetendő támogatást (ez lépett a TAO-s felajánlások helyébe), amellyel 2020-ban, illetve 2021-ben kell elszámolni.

A támogatás (előleg) folyósításakor könyvelni kell a pénzeszköz növekedést, amelyet a következő évben történő elszámolásig rövid lejáratú kötelezettségként kell kimutatni (T 3. Pénzeszközök – K 4. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek). A folyósított összeget ki kell mutatni egyéb bevételként aktív időbeli elhatárolás képzésével egyidejűleg (T 3. Bevételek aktív időbeli elhatárolása – K 9. Egyéb bevételek).

Előbbiekből következik, hogy 2019-ben 1.090.000 E Ft, 2020-ban 1.096.250 E Ft összegben növekedett a kötelezettségek (ezen belül egyéb rövid lejáratú kötelezettségek) értéke is, amelyre a források elemzésénél fogok utalni.

Az eszközök összetételét tekintve (6. táblázat) megállapítható, hogy a forgóeszközök aránya kiemelkedően magas, továbbá 2019-ben az aktív időbeli elhatárolások jelentős emelkedése mellett csökkent mind a befektetett, mind a forgóeszközök aránya.

6. táblázat: A Madách Színház eszközállományának összetétele (%)

Megnevezés	2016	2017	2018	2019	2020
Befektetett eszközök aránya	11,57	12,21	17,56	8,51	8,56
Forgóeszközök aránya	87,01	85,98	80,83	56,17	52,99
Aktív időbeli elhatárolások aránya	1,41	1,81	1,60	35,32	38,44
Eszközök összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Forrás: A mérleg adatai alapján saját számítás

A színház a befektetett eszközök között mutatja ki a bemutatókkal kapcsolatos díszletek értékét (tárgyi eszközök), valamint a színrevitel költségeit¹ (immateriális javak) is. A vizsgált éveknél azt figyelhetjük meg, hogy 2019-ben és 2020-ban csökkent a befektetett eszközök értéke és a részaránya is, amely egyrészt azzal magyarázható, hogy a színház az immateriális javaknál degresszív leírást alkalmaz (első év 70%, második év 25%, harmadik év 5%), illetve 2020-ban mindössze egy bemutató lett megtartva, nem működött teljes évben a színház. Előbbiek miatt csökkent az immateriális javak értéke és befektetett eszközökön belüli aránya is. Ezzel egyidejűleg a tárgyi eszközök értéke (1. melléklet) és befektetett

¹ A produkció bemutatásáig felmerülő, a színpadra állítással kapcsolatosan felmerülő egyszeri díjazások (író, fordító, rendező, dramaturg, tervező, scenika, koreográfus, zeneszerző és a színész, zenész, énekes és táncos próbadíjai stb.), amelyek kifizetése számla alapján megtörtént.

eszközökön belüli aránya (7. táblázat) is növekedett a 2020-ban megkezdett beruházás (TV stúdió kialakítása) miatt.

7. táblázat: Befektetett eszközök mérlegcsoportok szerinti megoszlása (%)

Megnevezés	2016	2017	2018	2019	2020
Immateriális javak aránya	27,85	17,81	21,51	21,58	9,71
Tárgyi eszközök aránya	69,05	79,59	76,34	76,59	88,87
Befektetett pénzügyi eszközök aránya	3,10	2,60	2,15	1,83	1,42
Befektetett eszközök összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Forrás: A mérleg adatai alapján saját számítás

A forgóeszközök értéke – a 2019-es év kivételével – fokozatosan csökkent (5. táblázat).

A forgóeszközök összetételét tekintve (8. táblázat) ugyan valamelyest csökken, de kiugróan magas a pénzeszközök aránya. Még inkább kirívó az összes eszközön belüli arány.

8. táblázat: Forgóeszközök mérlegcsoportok szerinti megoszlása (%)

Megnevezés	2016	2017	2018	2019	2020
Készletek aránya	0,18	0,28	0,24	0,24	0,27
Követelések aránya	2,83	4,30	7,01	6,98	6,87
Értékpapírok aránya	0,00	0,00	43,17	0,00	0,00
Pénzeszközök aránya	96,98	95,42	49,57	92,78	92,86
Forgóeszközök összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Forrás: A mérleg adatai alapján saját számítás

Készleteket rendszeres üzleti tevékenység keretében értékesítési céllal szereznek be, ezek a színháznál többségében a különböző produkciókhoz köthető kereskedelmi áruk (CD-k, könyvek stb.). Az arányuk szinte állandó a vizsgált öt év alatt.

A követelések egyrészt a vevőkkel szemben állnak fenn (értékük jelentősen növekedett a vizsgált időszakban, majd a pandémia következtében drasztikusan lecsökkent), másrészt egyéb követelések. Ez utóbbiak főleg a jogdíjakra kifizetett előlegek, illetve a pandémia miatt kifizetett művészeti előlegek. A jogdíj előlegeket a folyamatos játszás során „lelakják”, de most nem volt folyamatos játszás, illetve a színház a szabadúszó művészeknek – segítő szándékból – lehetőséget biztosított előleg felvételére, melyet a jövőbeni előadások kifizetéseiből von majd vissza a színház.

Értékpapírokat (forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt) kizárólag 2018-ban vásárolt a társaság 1.050.000 E Ft összegben, de ebből év végéig be is váltott 400.000 E Ft-ot, 2019-ben pedig a többi részét.

4.1.2 Források elemzése

A források a vállalkozás vagyonának eredetét, származását mutatják. Az elemzésük során választ kapunk arra, hogy a színház az eszközök működését milyen mértékben fedezi saját és idegen forrásból.

A források összetételét és főbb csoportok szerinti megoszlását a 9. és a 10. táblázat mutatja.

9. táblázat: A Madách Színház forrásállománya mérleg-főcsoportonkénti bontásban (E Ft-ban)

Megnevezés	2016	2017	2018	2019	2020
Saját tőke	1 337 398	1 210 284	1 178 151	1 303 860	1 295 869
Céltartalékok	0	0	0	0	0
Kötelezettségek	166 589	179 009	200 360	1 277 981	1 256 283
Passzív időbeli elhatárolások	427 247	444 518	484 015	550 880	284 174
Forrás összesen	1 931 234	1 833 811	1 862 526	3 231 721	2 836 326

Forrás: A mérleg adatai alapján saját szerkesztés

10. táblázat: A Madách Színház forrásállományának összetétele (%)

Megnevezés	2016	2017	2018	2019	2020
Saját tőke aránya	69,25	66,00	63,26	41,62	45,69
Kötelezettségek aránya	8,63	9,76	10,76	40,79	44,29
Passzív időbeli elhatárolások aránya	22,12	24,24	25,99	17,58	10,02
Források összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Forrás: A mérleg adatai alapján saját számítás

A saját tőke értéke csökkent a vizsgált időszakban. Változását az adózott eredmény alakulása okozta. A saját tőke aránya kifejezi, hogy a színház eszközeinek mekkora hányadát fedezi saját forrásból. A mutató a vizsgált időszak első három évében csökkent, majd 2019-ben erőteljesen visszaesett, de még így is meghaladja a szakirodalom szerinti kritikus értéket (30-40%).

A kötelezettségek értéke és összes forráson belüli aránya is fokozatosan növekedett a vizsgált időszak első három évében, majd 2019-ben és 2020-ban – ahogyan az aktív időbeli elhatárolásoknál részletesen kifejtettem – az ágazati támogatás elszámolásához kapcsolódó előírások miatt 1.090.000 E Ft, illetve 1.096.250 E Ft összeget egyéb rövid lejáratú kötelezettségként kellett kimutatni.

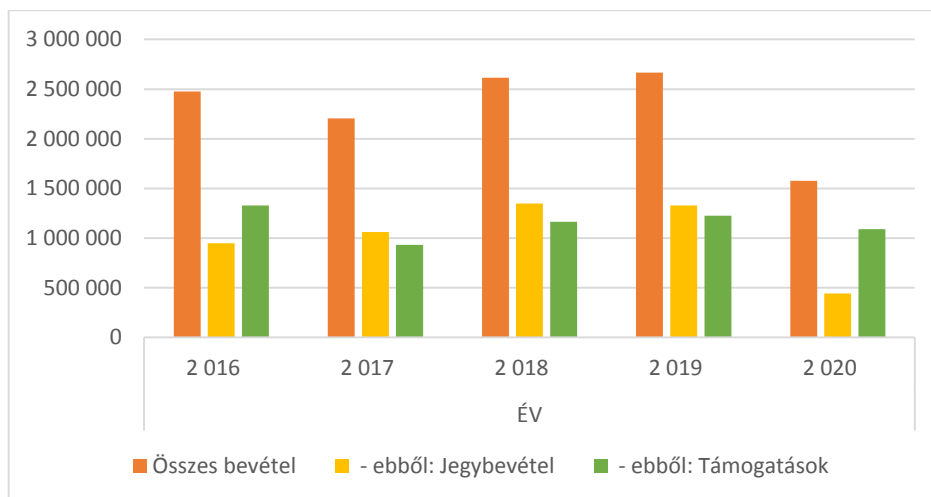
A színháznak csak rövid lejáratú kötelezettségei voltak minden évben (1. melléklet), melyek közül legnagyobb arányt az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek képviselnek (az ágazati támogatás összege nélkül is).

A passzív időbeli elhatárolások legnagyobb hányadát a tárgyidőszakban befolyt, de következő évet érintő bevételek adják (1. melléklet). A nagymértékű csökkenés a pandémia következtében átalakult színházjegy elővásárlási gyakorlat megváltozásában keresendő. A folyamatosan elmaradt és áthelyezett előadások olyan bizalmatlansági hullámot okoztak a színházi látogatók között, hogy a már megvásárolt jegyeket is tömegesen váltották vissza. az újonnan meghirdetett előadásokra pedig nem hónapokkal előre váltanak jegyet, hanem csak az előadás előtt pár nappal. Továbbá az első három évben még jelentős halasztott bevétele is volt a színháznak, ami a fejlesztési támogatások értékcsökkenési leírás költségével még nem ellentételezett összegét foglalta magában.

4.2 Az eredménykimutatás elemzése

4.2.1 A Színház bevételeinek alakulása

A Színház bevételeinek döntő hányada a jegybevételből, illetve a támogatásokból származik (1. ábra, 11. táblázat).

1. ábra: Az összes bevétel, a jegybevétel és támogatás összege (E Ft)

Forrás: Saját szerkesztés

11. táblázat: A Madách Színház árbevétele tevékenység csoportok szerint (E Ft-ban)

TEVÉKENYSÉG CSOPORT	2016	2017	2018	2019	2020
Jegyértékesítés	949 308	1 061 641	1 349 189	1 327 638	441 701
Táj, rendezvény, színházak éjszakája	101 708	102 969	11 640	56 339	20 200
Reklám bevétel	13 789	10 013	7 089	5 142	614
Kereskedelmi áruk bevétele	1 273	1 256	1 575	1 352	160
Kölcsönzés, bérleti díj	21 193	20 833	18 450	19 942	7 904
Kiadványok bevétele	3 205	3 377	2 822	2 763	708
Jogdíjkezelés bevétele	540	537	716	743	357
Egyéb árbevétel	1 517	2 833	5 965	1 103	2 403
Közvetített szolgáltatások bevétele	39 737	58 042	34 804	11 986	3 624
Külföldi előadás	0	0	0	7 682	-
ÖSSZESEN:	1 132 270	1 261 501	1 432 250	1 434 690	477 671

Forrás: A színház kiegészítő melléklete alapján saját szerkesztés

A jegybevétel értéke évről-évre nőtt, egészen a pandémiás évig (2020), ahol csak 2 és fél hónap jegyértékesítését láthatjuk az online előadások jegybevételeivel együtt. Meg kell jegyezni, hogy a járvány miatt bevezetett intézkedések következményeként erős jegyviasszáváltási hullám indult meg. A színház több lehetőséget is felkínált a nézőknek. Elsősorban azt, hogy új játszási időpontra érvényes a jegy, ami az eredeti előadás egy későbbi időpontra történő áthelyezését jelentette. Amennyiben az az időpont nem volt megfelelő, akkor áthelyezték más időpontra, illetve másik előadásra. Volt olyan lehetőség is, hogy ajándékkártyára lehetett becserélni a jegy árát, illetve egy nyilatkozattal a színháznak ajándékozhatták támogatási szándékkal ezt az összeget. A legvégső esetben pedig visszautalták a pénzt. Mivel a járvány vissza-vissza tért, így egy-egy előadást akár

háromszor is meghirdettek új időponttal. Ennek a nyomon követése a szervezési osztályon és a könyvelésen igen nagy adminisztrációs terhet jelentett. A színház 2021-ben már törekedett arra, hogy minél kevesebb visszautalás történjen és a visszaváltáskor inkább ajándékkártyára történő beváltás legyen az elsődleges lehetőség, illetve az előadás áthelyezés helyett inkább elmaradt, és új előadás lett később meghirdetve, így küszöbölték ki a bizonytalanság miatti többletmunkát. 2021. évben közel 8 millió forint volt a magánszemélyektől kapott támogatás.

Meg kell jegyezni, hogy annak ellenére, hogy határidőt adott a színház a visszaváltási lehetőségre, nagyon sokan nem éltek vele, de mivel nem nyilatkoztak, hogy ezzel támogatják a színházat, így az csak jegybevételként maradt a színháznál. Ez azért kedvezőtlenebb, mert bár nem kellett visszafizetni, de ebben az esetben ezeket a jegyeket már nem tudta újra eladni a színház, tehát többletbevételhez nem jutott. Továbbá, hiába járt le a visszaváltási határidő, amennyiben visszakérték a határidőt követően a jegy árát, a színház az üzletpolitikát és jó hírnevet előtérbe helyezve visszautalta a kért összegeket a jegy ellenében.

A szakmai mutatókból láthatjuk a ténylegesen lejátszott előadásszámokat játszási helyekre megbontva (12. táblázat). A kihasználtság általában 90% feletti, kivétel a 2020-as év, ahol a kihasználtság szintjét a második – ősszel bekövetkezett – járványügyi intézkedések és maga a járvány miatti bizonytalanság okozta.

Mint korábban már leírtam, a kultúra nem tudja magát fenntartani, ezért mindig szükség van külső forrás igénybevételére is (13. táblázat). 2016-2018. években a Tao támogatás volt a második legnagyobb finanszírozási tétel a színház életében. Az önkormányzati támogatást működési költségekre és művészeti költségekre kapta a színház, mellyel szigorú szabályok mellett kellett év végén elszámolni. 2019-ben ezt váltotta fel az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) által nyújtott ágazati támogatás. A támogatást egyedi támogatási szerződés alapján kapta/kapja meg a színház. Ebben rögzítik az elszámolással kapcsolatos tudnivalókat (egyszeri módosítási lehetőség; illetve kiemelt előirányzatokon belül egyes sorok közötti százalékos eltérés; határidők, elszámoláskor elfogadott számviteli bizonylatok; nyilatkozatok stb.). Az igénylés és az elszámolás első évben az EPER rendszeren (Emberi Erőforrások Minisztériumának Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszere) keresztül valósult meg. Később erre a célra rendszeresített Excel táblázat lett az elszámolás alapja.

12. táblázat: A Madách Színház szakmai mutatói

MEGNEVEZÉS	2016	2017	2018	2019	2020
Bemutató szám (db)	4	7	3	3	3
- Ebből saját bemutató (db)	4	7	3	3	3
Előadásszám (db)	442	501	461	464	217
- Ebből befogadott előadások (db)	22	35	45	10	3
- Ebből saját előadások száma (db)	420	466	416	454	214
• Nagyszínpad	311	327	316	332	133
• Stúdió	16	24	19	29	10
• Tolnay Szalon	7	13	0	0	0
• Tetőterasz	0	9	0	0	23
• Online	0	0	0	0	20
- Székhely összesen:	334	373	335	361	186
- Vendékjáték összesen:	86	93	81	93	28
• Budapesti vendékjáték	59	66	47	74	20
• Vidéki vendékjáték	27	27	34	15	8
• Külföldi vendékjáték	0	0	0	4	0
Fizető nézők száma (fő)	308 199	330 663	341 917	317 526	105 112
Jegybevétel (E Ft)	949 308	1 061 641	1 349 189	1 327 639	441 700
Átlagos kihasználtság valamennyi játszási helyre (%)	90%	99,6%	94%	99,2%	84%

Forrás: A színház belső nyilvántartásai alapján saját szerkesztés

13. táblázat: A Madách Színház támogatásai jogcímek szerint (E Ft-ban)

MEGNEVEZÉS	2016	2017	2018	2019	2020
Alapítótól	217 857	195 000	192 700	112 700	3 750
Tao támogatás	1 111 594	735 375	970 221	24 141	662
Emmi támogatás /ágazati támogatás	0	0	0	1 090 000	1 086 250
Pályázat	0	200	0	0	0
1% SZJA felajánlásból	181	147	119	172	345
Madách alapítványtól	547	102	0	0	0
Magánszemélyektől kapott	0	0	0	0	150
Összesen:	1 330 179	930 824	1 163 040	1 227 013	1 091 157

Forrás: A színház kiegészítő melléklete alapján saját szerkesztés

Előzetes felmérés alapján a színház maga határozhatta/határozhatja meg, mely kiadásokkal szemben kívánja elszámolni a kapott támogatási összeget. A vizsgált időszakban érintett két év elszámolását a 14. táblázat tartalmazza.

14. táblázat: Ágazati támogatás elszámolása

Megnevezés	2019		2020	
	E Ft	%	E Ft	%
Bér + személyi jellegű kiadások	772 176	70,84	763 600	69,66
Munkaadói járulékok	116 504	10,69	37 250	3,40
Dologi kiadások	201 320	18,47	285 400	26,03
Beruházás	-	0,00	10 000	0,91
Összesen:	1 090 000	100,00	1 096 250	100,00

Forrás: A színház kiegészítő melléklete alapján saját szerkesztés

A támogatások összege meghatározó az adózott eredmény alakulásában. Az adózott eredmény 2016. évben a Tao támogatás kiemelkedően magas befolyt összege miatt a legmagasabb a vizsgált időszakban (2. melléklet). 2017. évben közel 400.000 E Ft-tal kevesebb Tao támogatás folyt be, abban az évben veszteséges lett a színház. 2018-ban emelkedett a befolyt támogatás összege, mellyel párhuzamosan az előző évi -127.114 E Ft-ról -32.133 E Ft-ra mérséklődött a vesztesége.

A 2019. évet nagyarányú nyereséggel zárta a színház, az ágazati támogatáson felül ebben az évben még kapott 112.700 E Ft működési támogatást. A 2020. évet a pandémiás helyzetből adódóan veszteséggel zárta a színház. A 2020-as év érdekessége, hogy bár csak rövid ideig volt előadás és így jegybevétel, de az elmaradt előadásokkal párhuzamosan az előadásokkal járó költségek sem merültek fel, így alakulhatott ki ez az elenyésző veszteség. A vizsgált időszakba nem tartozik bele, de a 2021. évet a színház 190 milliós veszteséggel zárta a pandémiás helyzet miatt, illetve a 2022. évre 74 milliós veszteséget terveztek.

A színház közhasznú tevékenysége mellett vállalkozási tevékenységet is folytat, amelyből az összes bevételének közel 1%-a származik a színház közhasznú eredménykimutatása (3. melléklet) alapján. E tevékenységük (reklám, bérleti díj stb.) árbevételével szemben általában közvetlen költség nem, vagy csak nagyon csekély mértékben merül fel, így a vizsgált időszak minden évében nyereséges volt.

4.2.2 A Színház ráfordításainak alakulása

A színház ráfordításai a vizsgált időszak első három évében folyamatosan növekedtek, majd a 2019. évi kisebb mértékű visszaesést 2020-ban drasztikus csökkenés követte (15. táblázat).

15. táblázat: A Színház ráfordításai (E Ft-ban)

MEGNEVEZÉS	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020
Anyagköltség	119 501	150 302	122 070	122 669	72 701
Igénybe vett szolgáltatások értéke	765 741	812 471	1 121 115	1 017 125	436 796
Egyéb szolgáltatások értéke	15 370	15 974	20 425	20 884	17 024
Eladott áruk beszerzési értéke	1 546	1 454	1 717	1 567	269
Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	39 536	56 642	34 872	12 672	3 527
<i>Anyagjellegű ráfordítások</i>	<i>941 694</i>	<i>1 036 843</i>	<i>1 300 199</i>	<i>1 174 917</i>	<i>530 317</i>
Bérek	696 136	799 545	888 437	935 386	792 225
Személyi jellegű egyéb kifizetések	68 062	77 098	81 308	74 111	58 192
Bérráfordítások	174 183	180 053	184 600	165 150	90 976
<i>Személyi jellegű ráfordítások</i>	<i>938 381</i>	<i>1 056 696</i>	<i>1 154 345</i>	<i>1 174 647</i>	<i>941 393</i>
Értékcsökkenési leírás	223 335	216 196	192 081	183 845	97 665
Egyéb ráfordítások	1 030	21 762	543	7 121	15 388
Pénzügyi műveletek ráfordításai	64	73	176	647	221
Összes ráfordítás	2 104 504	2 331 570	2 647 344	2 541 177	1 584 984

Forrás: A színház eredménykimutatása alapján saját szerkesztés

A ráfordítások döntő többségét – közel azonos nagyságrendben – az anyagjellegű ráfordítások és a személyi jellegű ráfordítások adják.

4.2.2.1 Az anyagjellegű ráfordítások

Az anyagjellegű ráfordítások részét képező **anyagköltségek** magukba foglalják a bemutatót követő jelmez, díszlet, hang, világosítási anyagok vásárlását az esti zökkenőmentes előadás lebonyolításához, illetve a munkaruha, irodaszerek, tisztítószer, reklám és egyéb kiadásokat, valamint az energia költségeket (áram, gáz, víz). A vizsgált időszakban a költségek összege és annak változása általában igazodott a bemutatók, illetve előadások számához, így értéke 2020-ban jelentősen visszaesett. Szakdolgozatom véglegesítésének időszakában azonban drasztikus változások következtek be az energiahordozók beszerzési árában, ezért erre a kérdésre a későbbiekben még visszatérek.

A vizsgált időszakban az anyagjellegű ráfordítások legnagyobb hányadát az **igénybe vett szolgáltatások költsége** teszi ki, amelyek tartalmazzák a telefon és internet költségeket, a szállítási költségeket, bérleti díjakat, minden karbantartási szolgáltatást, szakértői díjakat (könyvvizsgálat, jogi tanácsadás, tűzvédelmi szolgáltatás, színpadtechnikai szolgáltatásokat) és számítástechnikai szolgáltatásokat, az előadásokkal kapcsolatos

számlázott műszaki szolgáltatásokat, oktatás és reklám költségek. A legnagyobb tételt itt a számlázott művészeti szolgáltatások teszik ki, úgymint a bemutatót követő próbapénz, előadás pénz, számlázott jogdíjak, egyszeri szerzői díjak (koreográfia, jelmeztervezés, díszlettervezés).

Egyéb szolgáltatások költségei között a bankköltségeket és a biztosításokat (vagyon, felelősség, személyi) szerepeltetik.

Az anyagjellegű ráfordítások értéke 2018-ban kiemelkedően magas volt., melynek oka, hogy ebben az évben számos jubileumot ünnepeltek: A nyomorultak 100., az Anna Karenina 100. és a Mamma Mia! 300. előadását. Az Operaház Fantomja című musicalnek 15 évvel ezelőtt volt a bemutatója, amit a 800. előadásával ünnepeltek.

Az év szenzációja: a Macskák című előadás 35. születésnapja. Országos turnéra indították a Mamma Mia! című musicalt. Nyolc vidéki város sportcsarnokában mutatkoztak be óriási sikerrel. Ez mind plusz költséggel járt. A tájelőadások sok utazási, szállítási költséget emésztettek fel.

A 2020-as év visszaesése arra vezethető vissza, hogy a járvány miatt elmaradtak az előadások, melynek következtében a művészeti költségek csökkentek, főleg az online előadások és a tévéjátékhoz felhasznált költségek látszódnak. Elhalasztották az Aranyoskám bemutatóját is 2022 szeptemberére.

4.2.2.2 Személyi jellegű ráfordítások

Ebben a ráfordítás csoportban a bérköltségek között jelenik meg a munkaviszonyban foglalkoztatottak munkabére, a megbízási szerződéssel foglalkoztatottak, valamint felügyelőbizottság tagjainak javadalmazása.

A 15. táblázat adatai szerint a **bérköltség** folyamatosan növekszik 2016 és 2019 között, és a 2020-as évben értéke visszaesik. Az anyagjellegű ráfordításokhoz viszonyítva azonban jóval kisebb mértékű a csökkenés, amelynek az az oka, hogy a színház szeretne megtartani a jó szakembereit a vészhelyzet végére annak érdekében, hogy ha újra lehet játszani, szakember hiány miatt ne kelljen lemondani előadást. Ezért a színház a gazdasági (bérszámfejtés, könyvelés, pénzügy), művészeti titkársági feladatok és a szervezési

feladatok esetében „home office”-t rendelt el. A kiszolgáló munkatársak (díszítők, öltöztetők, kellékesek, fodrászok, hangosítók, világosítók) esetében értelmezhetetlen és kivitelezhetetlen lett volna ez a munkarend, így számukra állásidőt ajánlott fel a színház. Nem végeztek munkát, de az alapbérüket megkapták a vészhelyzet idejére.

(Megjegyzés: A pandémia okozta reálbér csökkenés ellentételezésére 2021. év decemberében az állam pályázatot írt ki kulturális intézmények/társaságok 20%-os bérfejlesztésére, melyet a színház megpályázott és meg is nyert 185.594 E Ft értékben, melyre egyedi támogatási szerződést kötöttek 2022. januárban.)

A **személyi jellegű egyéb kifizetések** tartalmazzák a cafetéria rendszeren belül munkavállalók részére havi rendszerességgel kifizetett szép kártya költségeket a kapcsolódó SZJA kiadással, továbbá az üzleti reprezentációt, a munkába járással kapcsolatos betegszabadságot, táppénz 1/3-át, napidíjat, kegyeleti szolgáltatást és humán egészségügyi szolgáltatást. Bár abszolút összegét vizsgálva az első három évben növekszik az értéke, azonban a bérköltséghez viszonyítva aránya folyamatosan csökken.

Bérráulék a szociális hozzájárulási adót (SZOCHO), az egyszerűsített közteherviselési járulékot (EKHO), a rehabilitációs járulékot és szakképzési hozzájárulást tartalmazzák.

A bérköltséghez hasonlóan a bérráulékok összege is növekszik a vizsgált időszak első három évében, majd 2019-től csökken, de valójában a járulékok alapjának növekedése a változás oka, hiszen a bérráulékok meghatározó hányadát képező szociális hozzájárulási adó és egyszerűsített közteherviselési járulék mértéke folyamatosan csökkent (16. táblázat).

16. táblázat: A SZOCHO és az EKHO mértéke

Időszak	SZOCHO	EKHO
2012. január 1. - 2016. december 31.	27%	20%
2017. január 1. - 2017. december 31.	22%	20%
2018. január 1. - 2019. június 30.	19,5%	19,5%
2019. július 1. - 2020. június 30.	17,5%	17,5%
2020. július 1. - 2021. december 31.	15,5%	15,5%
2022. január 1.-jétől	13%	13%

Forrás: A NAV adatai alapján saját szerkesztés

A pandémia miatt a kormány járulék kedvezményt nyújtott több ágazatban, amibe a kulturális ágazat is beleesett. A járulék kedvezménybe a bérek és a béren kívüli juttatások estek bele. A bérköltség és a járulékalapot képező személyi jellegű egyéb kifizetések 2020 évi jelentős csökkenése mellett a járulék kedvezmény is jelentősen hozzájárult a bérjárulékok összegének visszaeséséhez.

Szakképzési hozzájárulás fizetésére a színház csak a vállalkozási tevékenysége nagyságáig kötelezett, amely nem éri el a bevétel 1%-át, így ez a költség igen elenyésző a többihez viszonyítva, alig éri el éves szinten a 35 E Ft-ot.

(A szakképzési hozzájárulás megszűnt 2022. 01. 01-től.)

Itt kell megjegyezni, hogy 2022. 09. 01-től a kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA) változás miatt változik az EKHO is 2022. évre: Az érintett törvényi rendelkezés szerint korábban nem választhatta az EKHO-t a tevékenységi körében szereplő – egyébként ekhóra jogosító – tevékenységre az, aki az adóévben egyéni vállalkozóként kisadózó (volt). 2022-ben ez nem jelent problémát, azaz a korábbi kisadózók nyilatkozhatnak a kifizetőjük felé az Ekho választásáról, amennyiben az Ekho tv.-ben előírt egyéb feltételek fennállnak.

4.2.2.3 Értécsökkenési leírás

Az értécsökkenés tartalmazza az immateriális javak és a tárgyi eszközök terv szerinti értécsökkenését és a használatbavételkor egyösszegben elszámolt értécsökkenést. Értéke a vizsgált időszakban folyamatosan csökken, követve az immateriális javak és a tárgyi eszközök állományában bekövetkezett változásokat,

4.2.2.4 Egyéb ráfordítások és pénzügyi műveletek ráfordításai

E két ráfordítás-csoport eredményre gyakorolt hatása – tekintettel összegükre – elenyésző. Egyéb ráfordítások között szerepel az iparűzési adó, az értékvesztés, a gépjárműadó, káreseménnyel kapcsolatos kifizetések. Értékvesztést a vizsgált időszakban kizárólag 2020-ban számoltak el 6.563 E Ft értékben az egyéb követeléseknél a RAM Színházban a pandémia miatt elmaradt bérleti díjak visszaigénylése miatt.

„A likviditás a vállalkozás azon képességét fejezi ki, hogy képes rövid távon felmerülő kötelezettségeinek előre meghatározott és korábban elfogadott időpontban, folyamatosan, elmaradások nélkül eleget tenni. Ilyen értelemben a vállalkozás fizetőképességét értjük a fogalom alatt (diszpozitív likviditás). Más megközelítésben a likviditás fogalma alatt azt is értjük, hogy a vállalat milyen mértékben rendelkezik olyan eszközökkel, amelyek rövid időn belül, gyorsan vagy adott esetben csak hosszabb időtáv alatt és lassabban tehetők készpénzzé, ezáltal pedig milyen ütemben biztosítható a vállalkozás fizetőképessége (strukturális likviditás).” (Paár et al., 2021, 58. o.)

A színház likviditási mutatóit a 17. táblázat foglalja össze.

17. táblázat: A Színház likviditási mutatói

MEGNEVEZÉS	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020
Pénzhányad	9,78	8,40	6,96	1,27	1,11
Likviditási gyorsráta	10,06	8,78	7,49	1,37	1,19
Likviditási ráta	10,08	8,80	7,51	1,37	1,19

Forrás: A mérleg adatai alapján saját számítás

A **pénzhányad** mutató a teljes mértékben likvidnek tekinthető eszközök és a likvid források arányát mutatja. Számítása: Forgóeszközök – Készletek – Követelések / Rövid lejáratú kötelezettségek vagy Értékpapírok + Pénzeszközök / Rövid lejáratú kötelezettségek.

A vállalkozás azonnali likviditását mutatja be. A módszertani szakirodalom többsége szerint 1 feletti érték esetén nagyon nagyfokú likviditási biztonságról lehet beszélni. A Színház esetében kimagaslóak az értékek a vizsgált időszak első három évében, de 2019-ben és 2020-ban is 1 feletti, amikor az EMMI-től kapott támogatás elszámolása év végén megnöveli a rövid lejáratú kötelezettségek értékét (a mérlegtételek elemzése során részletesebben bemutattam).

A **likviditási gyorsráta** a likvid eszközök és a nehezebben pénzzé tehető készletek különbségének, illetve a likvid forrásoknak az arányát mutatja. Számítása: Forgóeszközök – Készletek / Rövid lejáratú kötelezettségek vagy Követelések + Értékpapírok + Pénzeszközök / Rövid lejáratú kötelezettségek

A számlálóban nem szerepelnek a forgóeszközök között a készletek abból a megfontolásból, hogy ezek között lehetnek olyanok, amelyek átlagos üzleti körülmények között nehezen vagy csak hosszú idő alatt tehetők készpénzzé, ezért nem vonhatók be könnyen a rövid távú

kötelezettségek finanszírozásába. A Színház esetében elenyésző a készletek értéke és forgóeszközökön belüli aránya is (0,2% körüli), így a likviditásra nincs hatása, illetve ebből adódóan minimális az eltérés a likviditási gyorsráta és a likviditási mutató értéke között.

A **likviditási mutató** az egy éven belül pénzzé tehető eszközök, illetve 1 éven belül felmerülő kötelezettségek arányát mutatja. Számítása: Forgóeszközök / Rövid lejáratú kötelezettségek. Amennyiben értéke 1-nél magasabb, akkor elfogadhatónak minősíthető, ugyanis 1 alatti érték mellett előfordulhat a vállalkozás rövid távú fizetőkép telensége, hiszen rövid távú eszközei képtelenek fedezni a rövid lejáratú kötelezettségeit.

A Színház likviditási mutatói alapján a fizetőképesség megfelelő. Ugyan a vállalkozási szférában általában az is problémát jelezhet, ha túl magas a mutatók értéke, mint a Színház esetében 2016-2018. években, azonban a tevékenység sajátosságai miatt ez nem tekinthető hibás vezetői döntésnek.

5. A VIZSGÁLT IDŐSZAK UTÁN BEKÖVETKEZETT VÁLTOZÁSOK

5.1 A 2021-es év

A Színház érdemi működését jelentően befolyásoló tényező volt 2021-ben is a COVID 19 járvány, amely valamennyi területre kiható változást okozott. Az előadások megtartása normál körülmények között csak szeptembertől volt lehetséges, a többi időszakban a Színház alapvetően zárva volt. Az elmaradt előadásokat új időpontokra tűzték ki, a korábban megváltott jegyeket ezekre az új időpontokra érvényesítették, illetve kérés esetén visszaváltották.

A Színház ebben az évben is kiemelt céljának tartotta a munkaerő megmentését annak érdekében, hogy a nyitás pillanatában a megfelelő szakképzettségű szakember megfelelő létszámban álljon rendelkezésre. Ennek érdekében a leállás időszakában azok a munkavállalók, akiknek feladatot nem tudott adni a Színház, állásidőben voltak.

Ebben az évben csökkent a Színház bevétele (a kapott támogatás és a jegybevétel egyaránt), emellett növekedtek a ráfordítások, hiszen szeptembertől a normál körülmények között megtartott előadások mind az anyagjellegű, mind a személyi jellegű ráfordítások emelkedésével jártak. Az előző évben 7.991 E Ft volt a veszteség, ez 2021-ben 190.281 E Ft-ra növekedett. A 2022. évi terv készítésekor – azzal számolva, hogy az előadások egész évben megtarthatóak lesznek – a veszteség 74.000 E Ft-ra történő csökkentését tűzték ki célul.

5.2 A 2022-es év

A pandémia még érezteti hatását, s a szomszédban februárban kirobbant és azóta is dúló háború sem kedvez a színházba járásnak. A 2021. év utolsó hónapjaiban már tapasztalható infláció-növekedés 2022-ben tovább fokozódott. Az előbbiek együttesen nehéz helyzet elé állították a Színházat. Az üzleti tervben előirányzott 74.000 E Ft-os veszteséget év végére szerették volna csökkenteni, de a negatív hatások miatt az a cél, hogy ne növekedjen.

Ebben az évben még nem tudtak teljes kapacitással működni. Csak óvatosan tudnak előadásokat tervezni. A nézőik az utolsó pillanatban vásárolják meg jegyeiket, ezért nehéz

kiszámítani reakcióikat. Évek óta tervezik, hogy jegyáraik átlépik a bűvös 10.000 Ft-os értékhatárt. Először a Covid, majd az infláció miatti lakossági elbizonytalanodás „húzza keresztbe” számításukat. Így jegybevételeiket csak a korábbi jegyárakkal tudják csak tervezni.

Nagy volt az öröm, hogy a kulturális ágazatban húsz százalékos bérfejlesztést hajtott végre a Kormány. Saját forrásból ezt nem tudták volna megvalósítani.

Sajnálatos módon a többletbér és járulékköltség felmérése során a 2021. november havi jutalom nélküli bérköltségeket vették figyelembe. Ez probléma, mert az EMMI egy olyan időszak béradataiból számította ki a támogatásigényt, amikor még nem működött a Színház 100 %-on. Nem vették figyelembe, hogy a túlszolgálati díjban részesülők (táncosok, ügyelők, sűgők) csak az évad második felében lesznek jogosultak a díjra. Azt sem vették figyelembe, hogy a Madách Színházban a dolgozóknak fizetendő munkabér jelentős része nem havibéreként, hanem a teljesítményüket elismerő jutalomként kerül kifizetésre. Emiatt a tényleges húsz százalékos emelést csak az eredménytartalék terhére tudta biztosítani a Színház.

A Madách Színház sajátos helyzetéből fakad, hogy előadóművészeit megbízási szerződéssel foglalkoztatja. Ők is azt gondolták, hogy a 20 százalékos béremelés rájuk is vonatkozik, aminek teljesítésére természetesen nincs mód. Így azonban a már korábban is nagyon alacsonynak számító honoráriumok még jobban leszakadtak a jobb anyagi körülmények között lévő (a Madách Színház támogatásának többszörösével rendelkező) színházakban alkalmazott honoráriumoktól. Ennek a rendezése mintegy 100.000 E Ft-os többletforrást igényelne.

A következő energiaévi (2022. október 1-től 2023. szeptember 30-ig) energiabeszerezések előkészítésével kapcsolatos közbeszerzési eljárásokat elindították. Már a becsült érték számításakor látható volt az emelkedés, a jelenlegi árak 4-5 szeresével, az előző évihez viszonyítva mintegy tízszeresével kell kalkulálniuk, ami mintegy 255.000 - 300.000 E Ft többletköltséget jelent a következő évre, de már ebben az évben is 100.000 - 120.000 E Ft többletköltséget jelenthet.

Ennek és a nap, mint nap tapasztalható drasztikus áremelkedéseknek beláthatatlan hatása lesz egy olyan intézményre, amely a bevételeit nem tudja emelni, mert a jegyáremelés

gondolata egyelőre fel sem merülhet. Fokozott reklám tevékenységgel próbálják a kihasználtságot, ezen keresztül a jegybevételt tovább növelni.

A számos negatív tényező következtében már az sem tekinthető reális célnak, hogy a 2022-re tervezett 74.000 E Ft veszteség ne növekedjen.

5.3 A 2023. évi tervek

A pénzügyi kilátásokat is – mint ahogy a szakmai mutatók teljesítését – továbbra is a pandémiás és a háborús helyzet, valamint az infláció alakítja.

Az állami támogatást egyelőre az előző évi alap állami támogatás és a 20%-os bérfejlesztés fedezetére kapott támogatás együttes összegének szintjén tervezték.

A következő év legnagyobb kihívása az infláció. Ez minden területet érint: béreket, szolgáltatásokat, bérleti díjakat, de leginkább az energiaköltségeket. A 2021. évi villamos energia és gáz költségnek a most kapott ajánlatok alapján – a legszigorúbb takarékosági intézkedések ellenére – a 13,5 szeresével, ötszázmillió forintot meghaladó többletköltséggel számolnak.

Ebben a helyzetben mi a teendő? Amennyiben úgy döntenek, hogy időszakosan bezárják a színházat, az éppen a gázfogyasztás tekintetében nem hoz akkora megtakarítást, mint amekkorát a bevételkiesés miatt a másik ágon elveszít a Színház.

Természetesen önként kísérletet tesznek arra, hogy a Színházra kötelezően elő nem írt 25%-os gázfelhasználás csökkentésnek eleget tegyenek. Ennek érdekében korlátozó intézkedéseket hoztak, s olyan fejlesztéseket hajtottak, hajtanak végre, amelyek eredményeként van esély a kitűzött cél elérésére.

A takarékosági intézkedések ellenére az energia többletköltség még mindig akkora terhet ró a Színházra, amelyet csak ideig-óráig bírnak finanszírozni.

A minimálbér és a szakmai bérminimum 2023-as szintje még nem ismert. Tekintettel arra, hogy a Madách Színházban az elmúlt évek visszafogott bérfejlesztés valósult meg, az új belépő és a nagy tapasztalattal rendelkező „törzsgárda”, a szakképzetlen és a magas

szakképesítéssel rendelkező, valamint a beosztott és vezető közötti bérolló jelentős mértékben zárult. Amennyiben e folyamatot nem állítják meg, az rendkívüli károkat okozhat. Ezért szükséges, hogy a bérfejlesztést valamennyi munkavállalónál legalább a minimálbér emelésének százalékában végrehajtsák.

Továbbra is súlyosabb problémát jelent, hogy az elmúlt években a minimálbér kötelező emelésével párhuzamosan a megbízási szerződéssel foglalkoztatott művészek honoráriumainak emelése elmaradt. E nyomásnak már lehetetlen ellenállniuk, ami további mintegy 50.000 - 60.000 E Ft-os többletforrást igényelne.

2023-ban a bérfejlesztés nélkül 525.000 E Ft veszteséget terveztek.

A többletköltségek ellensúlyozására – a megtakarítási intézkedéseken túl – a bevételeik növelésére minimális esély van.

Az infláció ellenére eddig nem változott a támogatásuk mértéke, ezért már nem tartható tovább a jelenlegi jegy árszint, s kénytelenek produkciótól függően 0 és 30% között, az egész színházra vetítve átlagosan mintegy 10%-kal növelni azt. Tisztában vannak azzal, hogy ezzel látogatóik egy része már nem fogja tudni megfizetni ezeket a jegyárakat, elfordulhatnak tőlük, de bíznak abban, hogy a többség, tudomásul veszi, s elfogadja kényszerű döntésüket.

A drasztikus energiaáremelkedést, az egyelőre tervezhetetlen összegű „kötelező” bérfejlesztést és az ugyancsak „kötelező” honorárium növelést – a támogatás növelésének elmaradása esetén – csak az eredménytartalékuk felélését eredményező veszteség tudomásul vételével tudják végrehajtani. Tekintettel arra, hogy az eredménytartalékuk véges, az akár már a 2023. év végére elfogyhat, és már a 2024. évben drámai helyzetbe kerülhet a Színház.

6. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A vizsgált időszak (2016-2020) megállapításait kiegészítve az azt követő években (2021-2022) bekövetkezett változásokkal összességében megállapítható, hogy a színház felelősségteljesen gazdálkodik. Színvonalas előadásokat tartottak és tartanak újra, annak ellenére, hogy a jelenlegi gazdasági helyzet komoly nehézségeket okoz. Komoly erőfeszítéseket tettek annak érdekében, hogy a többszöri és hosszadalmas leállás ellenére megtartsák a munkatársakat. Ugyanakkor ennek költségei, valamint a 2022. évi kiemelkedően magas infláció és az energia költségek drasztikus emelkedése a tartalékok kimerüléséhez vezet/vezetett.

A kormány továbbra is támogatja a színházat, e nélkül a színház nem tudna működni, azonban az előbbiekre tekintettel (infláció mértéke, energiahordozók ára) a korábbi évek árszintjén megállapított támogatás felülvizsgálata és növelése lenne indokolt.

A járvány alatti új játszási szokásokat – mind az online, mind a tetőteraszos előadásokat – továbbra is folytatni kívánják, de kisebb kapacitással.

A járvány ébresztette rá a vezetőséget, hogy nem elég egy lábon állni, ezért beruháztak egy TV stúdióba. 2022-ben öt TV játékot forgatnak le és együttműködési megállapodással ingyen bocsátják belföldi és külföldi művelődési házak rendelkezésére, illetve iskolák részére. Ez az irány jó, de óvatosan kell vele bánni. Véleményem szerint a néző, ha színházba megy, az élő előadásért megy és nem egy felvett TV játék vetítésért. Ha belegondolunk a moziban is felvételtől megy minden, de ez mégsem egy mozi.

Javaslom, hogy egy ilyen TV játék megtekintését vonják össze színész találkozóval, ahol elbeszélgethetnek élőben valamelyik szereplővel vagy alkotóval. Jó ötlet esetleg betekintést engedni a kulisszák mögé.

A színház 2021-ben megduplázta marketing tevékenységét. Erre azért volt szükség, mert a járvány miatt megváltoztak a jegyvásárlási szokások. Kevés a már hónapokkal korábban vásárlók köre. Jellemzőbb inkább az egy héttel, vagy napokkal az előadás időpontja előtti vásárlás. Ez kiszámíthatatlanabb a tervezés szempontjából. Korábban már hónapokkal előbb lehetett látni, hogy elkeltek a jegyek és a bevétel is jóval előbb realizálódott. Most minden bizonytalan. A marketing során nagy hangsúlyt fektetnek az internetes csatornákra

(Facebook, Instagram), próbálják elérni a fiatalabb korosztály is. Hiányolom, hogy nem kérdezik meg a szervezési munkatársakat, hogy mit keresnek a nézők. Szükség lenne a műsorterv összeállítása előtt kikérni a véleményüket, illetve az internetes oldalakon lehetne közvéleménykutatást végezni az igények feltérképezése érdekében.

Ajánlanám a konkurenciával való együttműködést is. Itt a többi színházra gondolok, de azon belül is a zenés színdarabokat játszó színházakra, mint pl. Vígszínház, Operettszínház.

A Madách zenés színház, de sokan hiányolják a régi prózai vonalat. Költséghatékonyabb egy prózai darab, mert a musical előadások előállításának költsége a nagyszámú szereplő miatt jóval meghaladja a prózai darabok költségét. Érdemes lenne fontolóra venni az elmozdulást ebbe az irányba.

7. ÖSSZEGZÉS

Szakdolgozatom témájául a Madách Színház Nonprofit Kft. elemzését választottam. Témaválasztásomat a színház iránti szereteten felül a személyes érintettség is nagyban befolyásolta.

A bevezetésben megfogalmaztam azokat a kérdéseket, amelyekre választ kerestem a vizsgálat során. Ezek alapvetően a vizsgált időszak (2016-2020) végén kialakult COVID-19 járvány következményeivel kapcsolatosak, mint például milyen változásokat idézett elő a színház életében és ezzel kapcsolatosan milyen intézkedéseket hoztak, hogyan tud a Színház visszaállni és kell-e visszaállni a járvány előtt megszokott játszási rendre. A dolgozat véglegesítése időszakában már rendelkezésre álltak a 2021. évi beszámoló adatai, továbbá 2022-ben drasztikus változások sora következett be (rendkívül magas infláció, háború kitörése a szomszédos Ukrajnában, az energiahordozók árának akár 10-15-szörös növekedése), ezért szükségesnek tartottam külön fejezetben összefoglalni a főbb változásokat, azoknak a Színház jelenlegi működésére és a 2023-as tervére gyakorolt hatását.

Dolgozatom első részében a Madách Színház bemutatása mellett rendszereztem a színházakkal kapcsolatos alapvető ismereteket, összefoglaltam a KSH adatai alapján a főbb mutatókat (színházak, férőhelyek, előadások, látogatások száma stb.), és külön kitértem a színházak sajátos gazdasági hátterére is.

A következő fejezetben rendszereztem az elemzés háttéréül szolgáló anyagokat, azokkal kapcsolatos főbb ismereteket (éves beszámoló, mérleg, eredménykimutatás, kiegészítő melléklet, közhasznúsági jelentés stb.), valamint ismertettem az elemzés módszertanát. A gazdálkodás elemzéséhez leggyakrabban a beszámolóból számítható pénzügyi mutatókat használjuk (vagyon, pénzügyi, jövedelmi helyzet, hatékonyság mutatói).

Dolgozatomban én is ezen mutatókat számítottam azzal az eltéréssel, hogy – mivel a Színház nonprofit szervezet – jövedelmezőségi és hatékonysági vizsgálatot nem végeztem, de nagyon részletesen elemeztem a bevételek és ráfordítások alakulását, kiemelve a színházakat jellemző sajátosságokat.

A vizsgált időszak – a 2020-as év kivételével – kiegyensúlyozott működést mutat. Mind a vagyoni helyzet, mind a bevételek elemzés egyértelműen alátámasztja azonban azt, hogy a működés külső források (az első három évben TAO támogatás, majd 2019-től EMMI támogatás) ellehetetlenülne. Különösen látható ez 2020-ban, amikor a pandémia következményeként erőteljesen lecsökkentek a jegybevételek, a Színház bevételei ugyanis szinte teljes egészében a jegybevételekből és a kapott támogatásokból származnak.

A pandémia teljesen új helyzet elé állította a színházi világot, így a Madách Színház is. Hagyományos színházi előadásokat alig lehetett tartani (hónapokig zárva maradtak a színházak a nézők előtt), nem lehetett tervezni és szervezni az előadásokat, elmaradtak a jegybevételek, ugyanakkor fontos volt a dolgozók, munkatársak megtartása, azaz a ráfordítások nem, vagy jóval kisebb mértékben csökkentek a bevételektől. A támogatásnak köszönhetően a Színház vesztesége nem érte el a 8 millió forintot.

A 2021-es évet továbbra is a pandémia határozta meg, szeptembertől lehetett visszatérni a hagyományos működéshez. Addig azonban komoly bevételkiesés következett be, a dolgozókat változatlanul meg kellett tartani, így a velük kapcsolatos ráfordítások – bár alacsonyabb összegben, de – felmerültek. A támogatás összege nem változott, a kötelező béremelés terheit a Színháznak kellett kigazdálkodni, és az év második felében fokozatosan növekedett az infláció. Mindezek együttes hatásaként a 2021-es évet 190.281 E Ft veszteséggel zárta a Színház.

A 2022-es év elé bizakodással tekintett a Színház vezetése. Célul tűzték ki a veszteség 74.000 E Ft-ra történő mérséklését, azonban az infláció rendkívüli mértékben növekedett, februártól háború zajlik a szomszédos országban, és az év közepétől drasztikus mértékben megemelkedtek az energiahordozók árai, így már most kijelenthető, hogy a cél nem tartható.

A saját bevételek (jegybevétel) növelése szinte lehetetlen, hiszen a jegyárak emelése várhatóan a látogatók számának csökkenését vonja maga után. A támogatás mértéke az infláció ellenére sem változott.

Az energiaáremelkedést, az egyelőre tervezhetetlen összegű „kötelező” bérfejlesztést és az ugyancsak „kötelező” honorárium növelést – a támogatás növelésének elmaradása esetén – csak az eredménytartalék felélését eredményező veszteség tudomásul vételével tudja a

Színház végrehajtani, amely akár már a 2023. év végére elfogyhat, és már a 2024. évben drámai helyzetbe kerülhet a Színház.

Dolgozatomat a KSH honlapján olvasható, rendkívül fontos és szem előtt tartandó idézettel zárom.

„A kultúra hozzájárul a társadalom versenyképességének megteremtéséhez a tudásalapú társadalom alapjainak erősítésével, amiben jelentős szerepet játszik a közkultúra fejlesztése és a közösségfejlesztés is.” (<https://www.ksh.hu/kereses?q=sz%C3%ADnh%C3%A1z>)

8. IRODALOMJEGYZÉK

Könyvek, folyóiratok

- Bán Erika – Kresalek Péter – Pucsek József (2017): A vállalati gazdálkodás elemzése, Perfekt Kiadó, Budapest
- Béhm Imre - Judit Bárczi - Zoltán Zéman (2016): A vállalkozási teljesítmény mérésének mutatói és alkalmazásuk. Controller info, 3.szám, 27-36.oldal
- Bíró Tibor – Kresalek Péter – Pucsek József – Sztanó Imre (2016): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése Budapest, Perfekt kiadó
- Bognár Zsoltné (2013): Vállalkozások 2. Vállalkozások gazdálkodása. Műszaki Kiadó, Budapest.
- Böcskei Elvira (2013): Az eredménykimutatás tételeinek számviteli és controlling szempontú aspektusai. Controller info, 8.szám, 10-17.oldal
- Gottgeisl Rita – Láng Noémi (2021): Nonprofit kézikönyv. Működés, Számvitel, Adózás. Civil törvény a gyakorlatban. Vezinfő Kiadó, Budapest
- Kardos Barbara - Lukács László István - Miklósyné Ács Klára - Siklósi Ágnes - Simon Szilvia -Sisa Krisztina Andrea - Szekeres Bernadett - Veress Attila - Zatykó Zsuzsanna (2018): Pénzügyi számvitel. PERFECT, Budapest.
- Korom Erik - Mihály Ormos - Attila Veres (2005): Bevezetés a számvitel rendszerébe. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Paár Dávid – Ambrus Rita Anna – Szóka Károly (2021): Gazdasági elemzés a beszámolók információi alapján. Soproni Egyetemi Kiadó, Sopron
- Sápiné Duduk Ildikó (2015): Vállalati üzleti teljesítmény és versenyképesség a pénzügyi mutatók tükrében. Controller info, 3.szám, 57-61.oldal
- Sztanó Imre (2019): A számvitel alapjai. Negyedik átdolgozott kiadás. Perfekt Kiadó, Budapest.
- Takács András (2015): Vállalatértékelés magyar számviteli környezetben. Második bővített kiadás Saldo Kiadó, Budapest.
- Tóthné Szabó Erzsébet (2012): A kiegészítő melléklet szerepe és tartalma a számviteli információ hordozta „megbízható és valós kép” kialakításában. Doktori (PhD) értekezés. Nyugat-Magyarországi Egyetem Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola, Sopron.
- Zéman Zoltán – Béhm Imre (2016): A pénzügyi menedzsment kontroll elemzési eszköztára. Akadémiai Kiadó, Budapest

Egyéb források

Jogsabályok

- 2009. évi CXXII. törvény a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről
- 2008. évi XCIX. törvény az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről [Mt. (új)]
A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet 6. §, 104/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet 1. §, 530/2020. (XI. 28.) Korm. rendelet 1. § (3), (6). Az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2020. évi LVIII. törvény 56. § (1).
- 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról [Áfa tv.]
- 2005. évi CXX. törvény az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról [Ekho]
A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 140/2020. (IV. 21.) Korm. rendelet.

Internetes források

- Ernyőfogalmak (alkalmazott színház, részvételi színház, közösségi színház) <https://www.szhazineveles.hu/tudastar/emyofogalmak-alkalmazott-szhaz-reszveteli-szhaz-kozossegi-szhaz/> Letöltve: 2022. 01. 15.
- Előadó-művészeti többlettámogatás program. <https://emet.gov.hu/eloado-muveszeti-tobblettamogatas-3/> Letöltve: 2022. 03. 25.
- Döntöttek a kiemelt fővárosi színházaknak juttatandó támogatásokról. <https://budapest.hu/Lapok/2019/dontottek-a-kiemelt-fovarosi-szhazaknak-juttatando-tamogatasokrol.aspx> Letöltve: 2022. 03. 25.
- Előadó-művészeti szervezetek 2021-es többlettámogatása I. <https://www.palyazatihirek.eu/civil-palyazatok/4723-uj-eloado-muveszeti-szervezetek-2021-es-tobblettamogatas-a-i> Letöltve: 2022. 03. 25.
- Kultúra <https://www.ksh.hu/kereses?q=sz%C3%ADnh%C3%A1z> Letöltve: 2022. 01. 15.
- Madách Színház – Budapest. <https://szallas.hu/programok/madach-szhaz-budapest-p61> Letöltve: 2022. 02. 03.

- Madách Színház előadások. <https://jegytrafik.hu/zenes-szinhaz/madach-szinhaz-eloadasok> Letöltve: 2022. 01. 15.
- Megállapodott a kormány és a főváros a színházak működtetéséről. <https://infostart.hu/belfold/2020/04/06/megallapodott-a-kormany-es-a-fovaros-a-szinhazak-mukodteteserol> Letöltve: 2022. 03. 26.
- Mit érdemes tudni a Madách Színházról? <https://www.jegy.hu/blog/szinhaz/mit-erdemes-tudni-a-madach-szinhazrol> Letöltve: 2022. 03. 22.
- Több százezres nézettséget blöffölve akasztottak le sok százmillió forint közpénzt kamuszínházak <https://g7.hu/kozelet/20180124/tobb-szazezres-nezettseget-bloffolve-akasztottak-le-sok-szazmillio-forint-kozpenzt-kamuszinhazak/> Letöltve: 2022. 03. 25.

A Színház éves beszámolóí, belső szabályzatai és kimutatásai

Papír alapon

- Számviteli politika 2020.
- Számlarend 2017.
- Szervezeti és működési szabályzat 2020.
- Pénzkezelési szabályzat 2015.
- Munkáltatói szabályzat 2018.
- Kiküldetési szabályzat 2016.
- Közbeszerzési szabályzat 2019.
- Kockázatkezelési szabályzat 2019.
- Eszközök és források értékelési szabályzata 2017.
- Leltárkészítési és leltározási szabályzat 2015.
- Selejtezési szabályzat 2015.
- Önköltségszámítási szabályzat 2015.

Internetes elérhetőséggel

<https://madachszinhaz.hu/kozerdeku-adatok>

- Madách Színház Nonprofit Kft. Alapító okirata
- Madách Színház Nonprofit Kft. Szervezeti és Működési Szabályzata
- Társaság tulajdonosával kötött szerződések és azok módosításai
- 2016 – 2020. évek mérlegei

- 2016 – 2020. évek eredménykimutatásai
- 2016 – 2020. évek beszámoló kiegészítő mellékletei
- 2016 – 2020. évek közhasznúsági mellékletei
- Közbeszerzési eljárások

KÉPEK JEGYZÉKE

1. KÉP: MADÁCH SZÍNHÁZ HOMLOKZATA	2
2. KÉP: MADÁCH SZÍNHÁZ NÉZŐTERE	4

ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. ÁBRA: AZ ÖSSZES BEVÉTEL, A JEGYBEVÉTEL ÉS TÁMOGATÁS ÖSSZEGE (E Ft)	20
---	----

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. TÁBLÁZAT: SZÍNHÁZAK FŐBB STATISZTIKAI ADATAI	6
2. TÁBLÁZAT: SZÍNHÁZI ELŐADÁSOK TERÜLETI MEGOSZLÁSA.....	6
3. TÁBLÁZAT: SZÍNHÁZAK LÁTOGATÁSAINAK TERÜLETI MEGOSZLÁSA	7
4. TÁBLÁZAT: 2019. ÉVI TAO TÁMOGATÁST KIVÁLTÓ TÁMOGATÁS.....	10
5. TÁBLÁZAT: A MADÁCH SZÍNHÁZ ESZKÖZÁLLOMÁNYA MÉRLEG-FŐCSOPORTONKÉNTI BONTÁSBAN (E Ft-BAN)	15
6. TÁBLÁZAT: A MADÁCH SZÍNHÁZ ESZKÖZÁLLOMÁNYÁNAK ÖSSZETÉTELE (%)	16
7. TÁBLÁZAT: BEFEKTETETT ESZKÖZÖK MÉRLEGCSOPORTOK SZERINTI MEGOSZLÁSA (%)..	17
8. TÁBLÁZAT: FORGÓESZKÖZÖK MÉRLEGCSOPORTOK SZERINTI MEGOSZLÁSA (%).....	17
9. TÁBLÁZAT: A MADÁCH SZÍNHÁZ FORRÁSÁLLOMÁNYA MÉRLEG-FŐCSOPORTONKÉNTI BONTÁSBAN (E Ft-BAN)	18
10. TÁBLÁZAT: A MADÁCH SZÍNHÁZ FORRÁSÁLLOMÁNYÁNAK ÖSSZETÉTELE (%)	18
11. TÁBLÁZAT: A MADÁCH SZÍNHÁZ ÁRBEVÉTELE TEVÉKENYSÉG CSOPORTOK SZERINT (E Ft-BAN).....	20
12. TÁBLÁZAT: A MADÁCH SZÍNHÁZ SZAKMAI MUTATÓI	22
13. TÁBLÁZAT: A MADÁCH SZÍNHÁZ TÁMOGATÁSAI JOGCÍMEK SZERINT (E Ft-BAN)	22
14. TÁBLÁZAT: ÁGAZATI TÁMOGATÁS ELSZÁMOLÁSA	23
15. TÁBLÁZAT: A SZÍNHÁZ RÁFORDÍTÁSAI (E Ft-BAN)	24
16. TÁBLÁZAT: A SZOCHO ÉS AZ EKHO MÉRTÉKE	26
17. TÁBLÁZAT: A SZÍNHÁZ LIKVIDITÁSI MUTATÓI	28

MELLÉKLETEK

1. melléklet: Madách Színház Nonprofit Kft. mérlege

E Ft-ban

MEGNEVEZÉS	ÉV				
	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020
A. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK	223 494	223 921	327 120	266 544	242 813
I. IMMATERIÁLIS JAVAK	62 244	39 878	70 363	57 515	23 569
1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke	0	0	0	0	0
2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	0	0	0	0	0
3. Vagyoni értékű jogok	29	0	0	2 268	7 238
4. Szellemi termékek	62 215	39 878	70 363	55 247	16 331
5. Üzleti vagy cégérték	0	0	0	0	0
6. Immateriális javakra adott előlegek	0	0	0	0	0
7. Immateriális javak értékhelyesbítése	0	0	0	0	0
II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	154 325	178 223	249 717	204 139	215 789
1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	44 441	44 223	81 027	75 683	70 339
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek	105 174	123 263	160 007	119 689	84 351
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	4 590	5 649	8 596	8 767	15 470
4. Tenyészállatok	0	0	0	0	0
5. Beruházások, felújítások	120	5 087	87	0	0
6. Beruházásokra adott előlegek	0	1	0	0	45 629
7. Tárgyi eszközök értékhelyesbítése	0	0	0	0	0
III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	6 925	5 820	7 040	4 890	3 455
1. Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban	0	0	0	0	0
2. Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban	0	0	0	0	0
3. Tartós jelentős tulajdoni részesedés	0	0	0	0	0
4. Tartósan adott kölcsön jelentős tul. rész. viszonyban álló vállalk.ban	0	0	0	0	0
5. Egyéb tartós részesedés	0	0	0	0	0
6. Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalk.ban	0	0	0	0	0
7. Egyéb tartósan adott kölcsön	6 925	5 820	7 040	4 890	3 455
8. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír	0	0	0	0	0
9. Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése	0	0	0	0	0
10. Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete	0	0	0	0	0
B. FORGÓESZKÖZÖK	1 680 437	1 576 722	1 505 538	1 759 725	1 503 100

I. KÉSZLETEK	3 082	4 386	3 680	4 211	4 112
1. Anyagok	0	0	0	0	0
2. Befejezetlen termelés és félkésztermékek	0	0	0	0	0
3. Növendék-, hízó- és egyéb állatok	0	0	0	0	0
4. Késztermékek	0	0	0	0	0
5. Áruk	3 082	4 386	3 680	4 211	4 112
6. Készletekre adott előlegek	0	0	0	0	0
II. KÖVETELÉSEK	47 584	67 872	105 515	122 861	103 244
1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	12 864	15 801	42 670	95 789	8 464
2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0	0	0
3. Követelések jelentős tul. rész. viszonyban lévő vállalk. szemben	0	0	0	0	0
4. Követelések egyéb részesedési viszonyban álló vállalk. szemben	0	0	0	0	0
5. Váltókövetelések	0	0	0	0	0
6. Egyéb követelések	34 720	52 071	62 845	27 072	94 780
7. Követelések értékelési különbözete	0	0	0	0	0
8. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete	0	0	0	0	0
III. ÉRTÉKPAPÍROK	0	0	650 000	0	0
1. Részesedés kapcsolt vállalkozásban	0	0	0	0	0
2. Jelentős tulajdoni részesedés	0	0	0	0	0
3. Egyéb részesedés	0	0	0	0	0
4. Saját részvények, saját üzletrészek	0	0	0	0	0
5. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapír	0	0	650 000	0	0
6. Értékpapírok értékelési különbözete	0	0	0	0	0
IV. PÉNZESZKÖZÖK	1 629 771	1 504 464	746 343	1 632 653	1 395 744
1. Pénztár, csekkek	3 491	4 372	2 482	7 638	6 326
2. Bankbetétek	1 626 280	1 500 092	743 861	1 625 015	1 389 418
C. AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	27 303	33 168	29 868	1 106 452	1 090 413
1. Bevételek aktív időbeli elhatárolása	14 725	20 453	12 603	1 090 107	1 086 250
2. Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	12 578	12 715	17 265	16 345	4 163
3. Halasztott ráfordítások	0	0	0	0	0
ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN	1 931 234	1 833 811	1 862 526	3 132 721	2 836 326

D. SAJÁT TŐKE	1 337 398	1 210 284	1 178 151	1 303 860	1 295 869
I. Jegyzett tőke	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
ebből: visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken	0	0	0	0	0
II. Jegyzett de még be nem fizetett tőke ()	0	0	0	0	0
III. Tőketartalék	80 540	80 540	80 540	80 540	80 540
IV. Eredménytartalék	883 338	1 253 358	1 126 244	1 094 111	1 219 820
V. Lekötött tartalék	0	0	0	0	0
VI. Értékelési tartalék	0	0	0	0	0
1. Értékhelyesbítés értékelési tartaléka	0	0	0	0	0
2. Valós értékelés értékelési tartaléka	0	0	0	0	0
VII. Adózott eredmény	370 020	-127 114	-32 133	125 709	-7 991
E. CÉLTARTALÉKOK	0	0	0	0	0
1. Céltartalék a várható kötelezettségekre	0	0	0	0	0
2. Céltartalék a jövőbeni költségekre	0	0	0	0	0
3. Egyéb céltartalék	0	0	0	0	0
F. KÖTELEZETTSÉGEK	166 589	179 009	200 360	1 277 981	1 256 283
I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0	0	0
1. Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0	0	0
2. Hátrasorolt köt. jelentős tul. viszonyban lévő vállalk. szemben	0	0	0	0	0
3. Hátrasorolt köt. egyéb részesedési viszonyban álló vállalk. szemben	0	0	0	0	0
4. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben	0	0	0	0	0
II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0	0	0
1. Hosszú lejáratra kapott kölcsönök	0	0	0	0	0
2. Átváltoztatható kötvények	0	0	0	0	0
3. Tartozások kötvénykibocsátásból	0	0	0	0	0
4. Beruházási és fejlesztési hitelek	0	0	0	0	0
5. Egyéb hosszú lejáratú hitelek	0	0	0	0	0
6. Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0	0	0
7. Tartós köt. jelentős tul. rész. viszonyban lévő vállalk. szemben	0	0	0	0	0
8. Tartós köt. egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozással szemben	0	0	0	0	0
9. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	0	0	0
III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	166 589	179 009	200 360	1 277 981	1 256 283

1. Rövid lejáratú kölcsönök	0	0	0	0	0
ebből: az átváltoztatható kötvények	0	0	0	0	0
2. Rövid lejáratú hitelek	0	0	0	0	0
3. Vevőktől kapott előlegek	28 123	15 318	25 441	11 811	1 270
4. Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	47 315	59 598	50 111	63 227	62 221
5. Váltótartozások	0	0	0	0	0
6. Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0	0	0
7. Rövid lej. köt. jelentős tul. viszonyban lévő vállalk. szemben	0	0	0	0	0
8. Rövid lej. köt. egyéb részesedési viszonyban álló vállalk. szemben	0	0	0	0	0
9. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	91 151	104 093	124 808	1 202 943	1 192 792
10. Kötelezettségek értékelési különbözete	0	0	0	0	0
11. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete	0	0	0	0	0
G. PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	427 247	444 518	484 015	550 880	284 174
1. Bevételek passzív időbeli elhatárolása	258 759	272 428	365 832	452 661	260 040
2. Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	55 223	71 667	93 364	97 267	23 844
3. Halasztott bevételek	113 265	100 423	24 819	952	290
FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN	1 931 234	1 833 811	1 862 526	3 132 721	2 836 326

2. melléklet: Madách Színház Nonprofit Kft. eredménykimutatása

E Ft-ban

MEGNEVEZÉS	ÉV				
	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020
01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	1 132 270	1 261 501	1 432 250	1 427 008	477 671
02. Exportértékesítés nettó árbevétele				7 682	
I. Értékesítés nettó árbevétele	1 132 270	1 261 501	1 432 250	1 434 690	477 671
03. Saját termelésű készletek állományváltozása			0	0	
04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke			0	0	
II. Aktivált saját teljesítmények értéke			0	0	0
III. Egyéb bevételek	1 333 837	941 018	1 166 284	1 231 504	1 098 857
Ebből: visszaírt értékvesztés			0	0	
05. Anyagköltség	119 501	150 302	122 070	122 669	72 701
06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	765 741	812 471	1 121 115	1 017 125	436 796
07. Egyéb szolgáltatások értéke	15 370	15 974	20 425	20 884	17 024
08. Eladott áruk beszerzési értéke	1 546	1 454	1 717	1 567	269
09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	39 536	56 642	34 872	12 672	3 527
IV. Anyagjellegű ráfordítások	941 694	1 036 843	1 300 199	1 174 917	530 317
10. Bérköltség	696 136	799 545	888 437	935 386	792 225
11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	68 062	77 098	81 308	74 111	58 192
12. Bérjárulékok	174 183	180 053	184 600	165 150	90 976
V. Személyi jellegű ráfordítások	938 381	1 056 696	1 154 345	1 174 647	941 393
VI. Értékcsökkenési leírás	223 335	216 196	192 081	183 845	97 665
VII. Egyéb ráfordítások	1 030	21 762	543	7 121	15 388
Ebből: értékvesztés			0	0	6 563
A. ÜZEMI (ÜZLETI) TEV. EREDMÉNYE	361 667	-128 978	-48 634	125 664	-8 235
13. Kapott (járó) osztalék és részesedés			0	0	
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott			0	0	
14. Részesedésekből származó bevételek, árfolyamnyereségek			0	0	
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott			0	0	
15. Bef. pü. eszk.ből (értékpap.ból, kölcs.ből) származó bev., árf.nyer.			0	0	
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott			0	0	
16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	8 940	1 874	16 598	739	462
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott			0	0	
17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	7	63	79	19	3
Ebből: értékelési különbözet			0	0	
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	8 947	1 937	16 677	758	465
18. Részesedésekből származó ráfordítások, árfolyamveszteségek			0	0	

Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott			0	0	
19. Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsönökből) származó ráfordítások, árfolyamveszteségek			0	0	
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott			0	0	
20. Fizetendő (fizetett) kamatok és kamatjellegű ráfordítások			0	0	
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott			0	0	
21. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése			0	0	
22. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	64	73	176	647	221
Ebből: értékelési különbözet			0	0	
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	64	73	176	647	221
B. PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII-IX)	8 883	1 864	16 501	111	244
C. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (A+B)	370 550	-127 114	-32 133	125 775	-7 991
X. Adófizetési kötelezettség	530			66	
D. ADÓZOTT EREDMÉNY (C-X)	370 020	-127 114	-32 133	125 709	-7 991

3. melléklet: Madách Színház Nonprofit Kft. közhasznú eredménykimutatása (E Ft)

MEGNEVEZÉS	2016	2017	2018	2019	2020
A. Összes közhasznú tevékenység bevétele (2+7+...+11. sor)	2 437 730	2 172 316	2 587 761	2 640 198	1 566 881
1. Közhasznú célra, működésre kapott támogatás (3+...+6. sor)	1 222 682	842 354	1 087 436	1 203 145	1 092 003
<i>a. alapítótól</i>	210 000	195 000	192 700	112 700	3 750
<i>b. központi költségvetéstől</i>	0	0	0	1 090 000	1 086 250
<i>c. helyi önkormányzattól</i>	0	0	0	0	0
<i>d. egyéb</i>	1 012 682	647 354	894 736	445	2 003
2. Pályázati úton elnyert támogatás	200	200	0	0	0
3. Közhasznú tevékenységből származó bevétel	1 206 043	1 319 606	1 421 477	1 408 695	468 024
4. Aktivált saját teljesítmények értéke	0	0	0	0	0
5. Tagdíjból származó bevétel	0	0	0	0	0
6. Egyéb bevétel	8 805	10 156	78 848	28 358	6 854
B. Vállalkozási tevékenység bevétele	37 324	32 140	27 450	26 754	10 112
C. Összes bevétel (A + B)	2 475 054	2 204 456	2 615 211	2 666 952	1 576 993
D. Közhasznú tevékenység ráfordításai (15+...+19. sor)	2 089 200	2 313 844	2 633 559	2 529 495	1 578 888
Anyagjellegű ráfordítások	938 717	1 033 043	1 297 034	1 173 265	529 480
Személyi jellegű ráfordítások	926 565	1 043 555	1 144 256	1 164 871	936 228
Értécsökkenési leírás	222 828	215 719	191 555	183 596	97 623
Egyéb ráfordítások	1 026	21 454	538	7 116	15 336
Pénzügyi műveletek ráfordításai	64	73	176	647	221
E. Vállalkozási tevékenység ráfordításai (21+...+25. sor)	15 304	17 726	13 785	11 682	6 096
Anyagjellegű ráfordítások	2 978	3 800	3 164	1 652	837
Személyi jellegű ráfordítások	11 816	13 141	10 089	9 776	5 165
Értécsökkenési leírás	506	477	526	249	42
Egyéb ráfordítások	4	308	6	5	52
Pénzügyi műveletek ráfordításai	0	0	0	0	0
F. Összes ráfordítás (D + E)	2 104 504	2 331 570	2 647 344	2 541 177	1 584 984
G. Adózás előtti eredmény (C - F)	370 550	-127 114	-32 133	125 775	-7 991
H. Adófizetési kötelezettség	530	0	0	66	0
I. ADÓZOTT EREDMÉNY (G - H)	370 020	-127 114	-32 133	125 709	-7 991
J. Tárgyévi adózott közhasznú eredmény (A - D)	348 530	-141 528	-45 798	110 703	-12 007
K. Tárgyévi adózott vállalkozási eredmény (B - E - H)	21 490	14 414	13 665	15 006	4 016

NYILATKOZATOK

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: GÖDÖLLEI ZSOMBOR
A Hallgató Neptun kódja: UWGPMF
A dolgozat címe: Madách Színház Nonprofit Kft. tevékenységének komplex elemzése 2016-2020. év
A megjelenés éve: 2022.
A tanszék neve: Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Gazdasági és Társadalomtudományi Kar – Károly Róbert Campus

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

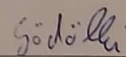
Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítotam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: Nagykáta, 2022-10-24

Hallgató aláírása

KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

A **GÖDÖLLEI ZSOMBOR** (név) (hallgató Neptun azonosítója: **UWGPMF**) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem.

Kelt: Gyöngyös, 2022. október 27.

Belső konzulens

¹A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

²A megfelelő aláhúzendő.

³A megfelelő aláhúzendő.

